༄། །དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུའི་རྣམ་བཞག

《八事七十義之建立》

第一世哀千嘉木樣協巴 著

宗澄　譯

格西 成來嘉措 編著

༄༅། །དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུའི་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་བཤད་པ་མི་ཕམ་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

善說八事七十義之建立不敗尊重之言教

第一世袞千嘉木樣協巴 著

宗澄　譯

ན་མོ་གུ་རུ་མཉྫུ་གྷོ་ཥ་ཡ་སྭ་ར་སྭ་ཏྱེ་ཙ།

南無古汝曼殊郭卡雅索熱索得札

ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་ཉི་མ་བཞིན་བཤད་པའི།　།རྒྱལ་ཡུམ་དགོངས་འགྲེལ་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པའི་གསུང་།　།དངོས་བརྒྱད་བདུན་ཅུར་དངོས་བཏགས་ལེགས་ཕྱེ་ཕྱིར། །བླ་མ་ལྷར་བཅས་ཞབས་ལ་གུས་བཏུད་དེ། །

是以日親如日演說勝，佛母密意補處慈氏說，善分八事七十真假故，尊重本尊足下恭敬禮。

ཇི་ལྟར་འཕགས་སེང་ཤེར་དོན་འཕགས་སེང་གཉིས། །ཕྱོགས་ནས་གསུངས་བཞིན་གསལ་བར་འདིར་བཤད་བྱ། །

ཤུང་དུས་ཚིག་གིས་ཤེར་དོན་འཕགས་སེང་གཉིས། །ཕྱོན་ནས་གསུངས་བཞིན་གསལ་བར་འདིར་བཤད་བྱ། །

བློ་གསལ་རྣམས་ཀྱིས་མགུལ་བའི་རྒྱན་བྱས་ཏེ། །ཐུབ་བསྟན་མཛེས་པའི་རྒྱན་དྲུག་རྗེས་འགྲོ་མཛོད། །

正如聖獅開演般若義，以少分詞明瞭此所說，順六莊嚴嚴飾能仁教，以此作諸明慧項莊嚴。

དེ་ལ་འདིར་དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་བཤད་པ་ལ། དངོས་པོ་བརྒྱད་བཤད་པ་དང་། དོན་བདུན་ཅུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

甲一，解說此中八事七十義時分二，乙一，解說八事，乙二，解說七十義，今初：

ཤེར་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེ་རྣམས་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་དང་། ལམ་ཤེས་དང་། གཞི་ཤེས་དང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང་། རྩེ་སྦྱོར་དང་། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

「般若波羅密」乃至「及法身為八。」此八事者，即一切相智、道智、一切智、圓滿相加行、頂加行、漸次加行、剎那加行及果法身共八種故。

དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ་དེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད།

第一，一切相智中分性相、分類及界限。其初，一剎那時現智如所有、盡所有之一切行相之究竟智，是一切相智之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

其次分類，現證如所有之一切相智及現證盡所有之一切相智二種，現證發心等因果一切行相之一切相智，及佛地二十一聚無漏智。其三界限，唯佛地中有之。

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དོན་གཅིག

第二，道智中分性相、分類及界限。其初，現證三道諦實無之慧所攝之大乘聖者現觀，是道智之性相，道智與大乘聖者現觀為同義。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གསུམ། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

其次分類，知聲聞道之道智，知獨覺道之道智及智大乘道之道智三種，彼中別別具有方便智慧之證種類二種。其三界限，從大乘見道乃至佛地有之。

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆ་བཞག་གིས་ཐེག་དམན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་སྡུད།

第三，一切智中分性相、分類及界限。其初，現證一切處為補特伽羅無我部分方面之小乘證住種類之聖者相續上之智，是一切智之性相，以「部分方面」攝小乘聖者相續上通達空性之一切智。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

其次分類，與果般若鄰近及遙遠之二種一切智。其三界限，從聲聞見道乃至佛地有之

བཞི་པ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།

第四，圓滿相加行中分性相、分類及界限。其初，以修習三智行相慧所攝之菩薩瑜珈，是圓滿相加行之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། ངོ་བོ་སོགས་ཀྱི་སྒོས་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་དང་། རྣམ་པའི་སྒོས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་ཡོད། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་དང་། གོ་སྒྲུབ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད།

其次分類，體性等方面有二十種加行，行相方面修習三智一百七十三種行相之菩薩瑜珈有一百七十三種，菩薩瑜珈，道般若波羅密多，菩薩道，大乘正行（大乘瑜伽），披甲正行是同義異名也。其三界限，從大乘資糧乃至最後心有之。

ལྔ་པ་རྩེ་སྦྱོར་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆ་བཞག་གིས་ཐོས་བྱུང་གི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་རྣམས་སྡུད་ཚུལ་ཤེས་དགོས།

第五，頂加行中分性相、分類及界限。其初，自在獲得修習以緣空性修所成慧所攝部分方面之三智行相位之菩薩瑜珈，是頂加行之性相，須知以「部分方面」攝聞所成之菩薩加行道等之理。

གཉིས་པ་ནི་དབྱེ་བ་བསྡུས་ན། སྦྱོར་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དང་། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དང་། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བཞི་འམ། དྲོད་རྩེ་སྦྱོར་སོགས་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བཞི། མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་གསུམ་དང་བདུན་ནམ། རྒྱས་པར་ན་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་རོ། །

其次分類，若略，即加行道頂加行，見道頂加行，修道頂加行，無間頂加行，或煖頂加行等加行道頂加行四種，見道、修道、無間之頂加行三種，或若廣，即有一百七十三種。其三界限，從大乘加行道乃至最後心有之。

དྲུག་པ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་བཅུ་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་སྔ་ལོགས་བར་དུ་ཡོད།

第六，漸次加行中分性相、分類及界限。其初，為令獲得堅固三智行相而以次修習部分方面之菩薩瑜珈，是漸次加行之性相。其次分類，此有十三種漸次加行。其三界限，從大乘資糧道乃至最後心之前有之。

བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མཐར་གྱིས་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། ལྡོག་པའི་སྒོས་བཞི། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་རྒྱུན་མཐའ་ཁོ་ནར་ཡོད།

第七，剎那加行中分性相、分類及界限。其初，以漸次修習三智行相中所生之菩薩究竟瑜珈，是剎那加行之性相。其次分類，相狀方面有四。其三界限，唯最後心有之。

བརྒྱད་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་བཞི་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

第八，果法身中分性相、分類及界限。其初，以修習三智行相力所得之究竟果無漏功德，是果法身之性相。其次分類，此有自性身、智法身、報身及化身四種。其三界限，唯佛地中有。

གཉིས་པ་དོན་བདུན་ཅུ་བཤད་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་བཤད་པ། སྦྱོར་བཞི་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སོ་དྲུག་བཤད་པ། ཆོས་སྐུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་བཤད་པ། ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ། གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུ་བཤད་པ་གསུམ།

乙二，解說七十義分三，丙一，解說能表三智之三十法，丙二，解說能表四加行之三十六法，丙三，解說能表法身之四法。初中分三，丁一，解說能表一切相智之十法，丁二，解說能表道智之十一法，丁三，解說能表一切智之九法。

དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། གདམས་ངག་དང་། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། གོ་སྒྲུབ་དང་། འཇུག་སྒྲུབ་དང་། ཚོགས་སྒྲུབ་དང་། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

初今：「發心與教授」乃至「是佛遍相智。」此有能表一切相智之十法者，即大乘發心、教授、順抉擇分、大乘正行所依自性住種性、大乘正行之所緣、大乘正行之所為、披甲正行、趣入正行、資糧正行及出生正行，共有十種故。

དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དམིགས་པ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ས་མཚམས་བཞིས་བཤད་པར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

第一以發心之性相、所緣、分類及界限所釋，謂：「發心為利他」乃至「分二十二種。」

སེམས་བསྐྱེད་ལ་མཚན་ཉིད། དམིགས་པ། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་བཞི། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པས་དྲངས་ཤིང་གྲོགས་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་རིག་ཁྱད་པར་ཅན་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

此發心中分性相、所緣、分類及界限四種。其初，以希求自因利他之欲所引出並助伴菩提與欲相應之殊勝心，是大乘發心之性相。

གཉིས་པ་ནི། དམིགས་པ་ཡོད་དེ། རང་དོན་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

其次，此所緣者，即緣自利菩提及利他他相續之涅槃二種而發心故。

གསུམ་པ་ནི། དབྱེ་ན། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སྨོན་འཇུག་གཉིས་དང་། གྲོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཟླ་བ་ལྟ་བུའི་དེ། མེ་ལྟ་བུའི་དེ། གཏེར་ལྟ་བུའི་དེ། རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུའི་དེ། མཚོ་ལྟ་བུའི་དེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དེ། རི་ལྟ་བུའི་དེ། སྨན་ལྟ་བུའི་དེ། བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུའི་དེ། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་དེ། ཉི་མ་ལྟ་བུའི་དེ། གླུ་དབྱངས་ལྟ་བུའི་དེ། རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་དེ། མཛོད་ལྟ་བུའི་དེ། ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་དེ། བཞོན་པ་ལྟ་བུའི་དེ། བཀོད་མའི་ཆུ་ལྟ་བུའི་དེ། སྒྲ་སྙན་ལྟ་བུའི་དེ། ཆུ་བོ་ལྟ་བུའི་དེ། སྤྲིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཉེར་གཉིས་ཡོད།

其三分類，體性方面有願行二種，助伴方面有二十二種故，如地之發心、如是如金之發心、如月之發心、如火之發心、如藏之發心、如寶源之發心、如海之發心、如金剛之發心、如山之發心、如藥之發心、如友之發心、如如意寶之發心、如日之發心、如歌之發心、如國王之發心、如倉庫之發心、如大路之發心、如車乘之發心、如湧泉之發心、如雅聲之發心、如河流之發心、如雲之發心共有二十二種。

གནས་སྐབས་སྒོ་ནས་བཞིར་ཡོད་དེ། མོས་པ་སྤྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད། ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

分位方面有四，即勝解行之發心，增上意樂清淨之發心，異熟之發心，已斷障之發心共有四種故。（其四界限，從大乘資糧道乃至佛地有之故。）

གཉིས་པ་**གདམས་ངག**་ནི། སྒྲུབ་པ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་པ་ནས། བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། གདམས་ངག་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། ཉན་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད།

第二教授，「修行及諸諦」乃至「十教授體性。」教授中分性相、分類、界限及聽聞之理四種。其初，無謬開示解脫道之清淨能詮，是教授之體性，

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་བའི་ཐབས་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། གདམས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དང་། རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་གཉིས་ཡོད།

無謬開示獲得大乘發心所希求方便之清淨能詮，是大乘教授之性相。 其次分類，教誡方面分有正教誡之教授及隨教誡之教授二種。

སྐབས་འདིར་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་བཅུ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པའི་རྣམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངོ་བོ་བདེན་གཉིས་ལ་འདོམས་པ་དང་། དམིགས་ཡུལ་བདེན་བཞི་ལ་འདོམས་པ་གཉིས་དང་། རྟེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་མ་ཞེན་བ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་ལས་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བ་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་མི་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་སྤྱན་ལྔ་ལ་འདོམས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མྱུར་དུ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཀུན་བཏགས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་བའི་མཐོང་ལམ་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྤང་བྱ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་པའི་སྒོམ་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

此處所詮方面有十種者，根據修行所緣行相而言，教誡體性為二諦、教誡所緣境為四諦、教誡所依為三寶、教誡趣入修行殊勝因為悉不耽著、教誡不退轉大乘修行因為悉不疲、教誡不退失修行因為大乘周遍攝持道、教誡自力趣入大乘修行因為五眼、教誡速疾成辦果因為六神通、教誡斷除分別所斷種子之見道及教誡斷除俱生所斷種子之修道之教授共有十種故。

གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། བཞི་པ་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ནི། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་ལས་སྣང་དག་པས་ཀྱང་གསན་པ་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་སམ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྐལ་བ་དུ་མར་བསྟེན་པས་ཉན་པའི་སྣོད་དུ་རུང་བར་བཤད་དོ། །

其三界限，從未入道乃至佛地有之。其四大乘教授，未入道者以清淨顯現業雖有聽聞，然以多劫依止佛或善知識，而堪可解說為聽聞之法器也。

གསུམ་པ་**ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་བཞི**་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་འཆད་པར། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ནས། བཅས་བ་དག་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས།

第三四種順抉擇分，為說較小乘四種加行道超勝之理時，「所緣及行相」乃至「及以諸麟喻。」

འདི་ལ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། དམིགས་རྣམ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཞི། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྦྱོར་ལམ་དང་དོན་མངོན་རྟོགས་དང་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

此中分加行道之性相、分類、界限及所緣行相等差別四種。其初，自因順解脫分隨後所生之義現觀，是加行道之性相，加行道、義現觀、順抉擇分及順抉擇支是同義異名，

དེ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡོད། དེ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་དྲོད་རྩེ་མོ་བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་བཞི་རེ་ཡོད། རང་རྒྱུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སོགས་དོན་གཅིག །

彼中分有三乘之加行道，彼三別別有煖、頂、忍、世第一法四種。自因大乘資糧隨後所生之大乘義現觀，是大乘加行道之性相，大乘加行道、大乘義現觀、大乘順抉擇分及大乘順抉擇支等為同義。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། ཁྱད་པར་ལྔ་ལྡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་རྩེ་མོ་བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་བཞི། དེ་རེ་རེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བྱས་པས་བཅུ་གཉིས་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་བདག་མེད་གསུམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ནས་ས་དང་པོ་ཐོབ་ཁའི་བར་དུ་ཡོད།

其次分類，具五殊勝之大乘加行道煖頂忍世第一法四種，彼中別別分下中上故有十二種。其三界限，從獲得緣三種無我之隨一之毗缽舍那乃至將得初地有之。

བཞི་པ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཁྱད་པར་དྲུག་གིས་འཕགས་པ་ཡིན་སྟེ། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་དང་། ཡོངས་འཛིན་དང་། སྤང་བྱར་རྣམ་རྟོག་ལྡན་ཚུལ་དང་། ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་དྲུག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །ནས། དེ་ལྟར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། །ནས། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

其四，此大乘加行道較彼小乘加行道是以六法為殊勝者，是以所緣、行相、作因之理、攝持、具所斷分別之理及分下中上三品之差別六法為殊勝故。應爾，「所緣無常等」乃至「是順抉擇分，下中上三品」乃至「應知為攝持。」

བཞི་པ་**ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས**་འཆད་པར། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །ནས། འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། རིགས་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་གང་སྦྱངས་ན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་དེ་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དབྱིངས་གང་སྦྱངས་ན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་ཡང་ཡིན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

第四宣說大乘正行所依自性住種性，「通達有六法」乃至「所依名種性。」此種性中分性相、分類及界限三種。其初，若誰嚴淨法界堪成菩提，是種性之性相，若誰嚴淨法界亦是堪成菩提作大乘修行之所依事，是大乘修行所依自性住種性之性相。

གཉིས་པ་ནི། རིགས་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་ཡོད། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དབྱེ་ན། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོས་དངོས་བསྟན་བཅུ་གསུམ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་གྱི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྣམས་ཡོད་དེ།

其次，此種性以聲詮類方面分有本性住種性及習所成種性二種。此大乘修行所依本性住種性分有，能依法方面直顯有十三種，及大乘資糧道之所依本性住種性等者，

དངོས་བསྟན་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི། མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་གཉིས། རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་གི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དྲུག་དང་། གཉེན་པོ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། སྤོང་བའི་སྒྲུབ་པའི་དེ་དང་། སྤང་བྱ་དེ་དག་གཏུགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཤེས་རབ་སྙིང་བརྩེ་བའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། གཞན་དོན་གོ་རིམ་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་བཅུ་གསུམ། ཚོགས་ལམ་གྱི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྣམས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

直顯加行道煖等四種並見道修道二種為通達六法之所依本性住種性有六種，及對治正行之所依本性住種性，斷除正行之所依本性住種性，窮盡彼等所斷解脫道之所依本性住種性，慧悲之所依本性住種性，不共弟子聲聞等之所依本性住種性，以作次第利他之所依本性住種性，及智非有趣入精勤之所依本性住種性共有十三種；並有資糧道所依本性住種性等故。

གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དང་། དངོས་བསྟན་དྲོད་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །

其三界限，總之從大乘資糧道乃至最後心，然此直顯從煖乃至最後心有之。

ལྔ་པ་**ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་**འཆད་པ་ནི། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ནས། གང་དག་ཐུབ་པའི་ཐུན་མོང་མིན། །ཞེས་གསུངས། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་ཡོད་མེད་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད།

第五宣說大乘正行之所緣，「所緣一切法」乃至「及佛不共法。」大乘正行之所緣中分性相、分類及界限有無三種。其初，大乘正行之所知，是大乘正行所緣之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་བཅུ་གཅིག་ཡོད། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་རེ་རེ་དང་། འཇིག་རྟེན་སོ་སྐྱེའི་ཕུང་པོ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཟག་བཅས་དང་། བདག་ལྟའི་གཉེན་པོ་དྲན་སོགས་ཟག་མེད་དང་། ཁམས་གསུམ་ལ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་ལམ་བདེན་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པའི་འགོག་བདེན་དང་། འཕགས་པ་གསུམ་གའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་བསམ་གཏན་དང་། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟོབས་བཅུ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ས་མཚམས་མེད།

其次分有十一種，善不善無記三為別別數，世間異生之蘊，出世間聖者相續上之無漏靜慮，有漏近取蘊，我見對治無漏念等，不屬三界因所生之道諦，以因緣所無為之滅諦，三種聖者相續上具有共同之功德靜慮，及唯佛具有之不共十力共有十一種故。其三，以大乘正行之所緣遍一切法故無界限。

དྲུག་པ་**ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་**འཆད་པར། སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ།

第六宣說大乘正行之所為，「勝諸有情心。」等一頌，即大乘正行之所為中分性相、分類及界限三種。

དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲུབ་པར་འཇུག་པའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་ཆེན་པོ། སྤང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་དོ། །

其初，趣入菩薩正行之究竟所得，是大乘正行所為之性相。其次，彼中分有心大、斷大及證大三種。其三界限，唯佛地有之。

བདུན་པ་**གོ་སྒྲུབ་**བཤད་པར། དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ནས། དྲུག་ཚན་དྲུག་གིས་ཇི་བཞིན་བཤད། །ཅེས་གསུངས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། གོ་སྒྲུབ། འཇུག་སྒྲུབ། ཚོགས་སྒྲུབ། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་བཞི་ཡོད།

第七解說披甲正行，「由彼等別別」乃至「六六如經說。」依大乘發心而為得無上菩提成辦二利之事，是大乘正行之性相。分有披甲正行、趣入正行、資糧正行及決定出生正行四種。

དང་པོ་གོ་སྒྲུབ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཕྱིན་དྲུག་རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་ཚང་བར་བསྡུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དོན་གཅིག །

第一披甲正行中分性相、分類及界限三種。其初，於六度別別中六六各具相攝而以串習慧所攝之菩薩瑜伽，是披甲正行之性相，彼與菩薩道為同義。

གཉིས་པ་དབྱེ་ན། སྦྱིན་པའི་གོ་སྒྲུབ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྒྲུབ་བར་དྲུག་ཡོད། རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་དེ་རེ་རེ་ལ་དྲུག་དྲུག་སྟེ་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པའི་གོ་སྒྲུབ་ནས། སྦྱིན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྒྲུབ་བར་དྲུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །

其次分類，從佈施披甲正行乃至智慧披甲正行共有六種，若廣分之，彼別別中皆有六種共三十六，即佈施之施披甲正行乃至佈施之慧披甲正行為六種，如是餘者亦有故。其三界限，從大乘資糧道乃至最後心有之。

བརྒྱད་པ་**འཇུག་སྒྲུབ**་བཤད་པར། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་། །ནས། འདེག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། འཇུག་སྒྲུབ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཅི་རིགས་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དེ། འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

第八解說趣入正行，「靜慮無色定」乃至「當知升大乘。」趣入正行中分性相、分類及界限三種。其初，主要轉成修所成方面隨其所應趣入大乘因果之事，是趣入正行之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་འཇུག་པའི་དེ་དང་། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་འཇུག་པའི་དེ་དང་། འཕགས་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་དེ། ཚད་མེད་བཞི་ལ་འཇུག་པའི་དེ། མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་འཇུག་པའི་དེ། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇུག་པའི་དེ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་འཇུག་པའི་དེ། མངོན་པར་ཤེས་པའི་འཇུག་སྒྲུབ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་དུ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྒྲུབ་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་རོ། །

其次分之有九，即趣入菩薩靜慮無色之趣入正行，趣入六度之趣入正行，趣入聖道之趣入正行，趣入四無量之趣入正行，趣入不可得之趣入正行，趣入三輪清淨之趣入正行，趣入所為之趣入正行，趣入六神通之趣入正行，及趣入三智之趣入正行共有九種故。其三界限，從勝解行乃至最後心也。

དགུ་པ་**ཚོགས་སྒྲུབ**་བཤད་པ་ནི། བརྩེ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དྲུག །ནས། རིམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། ཚོགས་སྒྲུབ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱིན་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ། ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

第九解說資糧正行，「悲及施等六」乃至「資糧行次第。」資糧正行中分性相、分類及界限三種。其初，直接出生自果大菩提之住種類事，是資糧正行之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་བཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་དང་། སྦྱིན་པའི་ཚོགས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། བཟོད་པའི་ཚོགས་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཚོགས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་དང་། དེ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་དང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ལམ་གྱི་ཚོགས་དང་། གཟུངས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། སའི་ཚོགས་དང་། གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

其次分有十七種者，即大悲之資糧，佈施之資糧，持戒之資糧，忍辱之資糧，精進之資糧，靜慮之資糧，智慧之資糧，奢摩他之資糧，毗婆舍那之資糧，彼雙運之資糧，善巧方便之資糧，智之資糧，福德之資糧，道之資糧，總持之資糧，地之資糧，及對治之資糧共有十七種故。

གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཚོགས་ཙམ་ཞིག་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ན་ཡོད་ཀྱང་། དངོས་བསྟན་ནི་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཡོད་དེ། དང་པོ་བཅོ་ལྔའི་མ་མཐའ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ན་ཡོད་ཅིང་། ས་དང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་གཉིས་ས་བཅུ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

其三界限，就僅資糧，初業者地亦有，然此直顯從世第一法上品乃至最後心有者，初十五種下限於世第一法上品中有，但地及對治二種資糧於十地中有故。

བཅུ་པ་**ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ**་སྟོན་པར། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །ནས། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་དག་སའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད།

第十演說決定出生正行，「所為及平等」乃至「是出生正行。」決定出生正行中分性相、分類及界限三種。其初，無疑決定出生一切相智之淨地菩薩瑜伽，是決定出生正行之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ། སེམས་ཅན་དོན་གྱི་དེ། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དེ། མཐའ་འདས་ཀྱི་དེ། ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ། རྣམ་མཁྱེན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་། ལམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་དག་ས་གསུམ་ན་ཡོད། རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

其次分之有八，即三大所為之決定出生正行，平等性之決定出生正行，有情利益之決定出生正行，任運成就之決定出生正行，超二邊際之決定出生正行，獲得相之決定出生正行，一切相智之決定出生正行，及道之決定出生正行共有八種故。其三界限，唯三淨地中有。已釋能表一切相智之十法也。

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་སྟོན་པར། མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། །ནས། ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །ཅེས་གསུངས། ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། འདི་ཕྱིར་ཕན་ཡོན་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དང་། དེའི་ཕན་ཡོན་བསྟོད་བཀུར་བསྔགས་

གསུམ་དང་། བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་དང་། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

丁二，解說能表道智之十一法 「令其隱暗等」乃至「如是說道智。」此有能表道智之十一法者，即道智之支分，知弟子聲聞道之道智，知麟喻獨覺道之道智，大勝利之大乘見道，修道之作用，勝解修道，彼之勝利讚歎承事稱揚三種，回向修道，隨喜修道，引發修道及清淨修道共有十一種故。

དང་པོ་སྟོན་པར། ལྷ་རྣམས་ཉུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ནས། རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་ལས། །ཞེས་གསུངས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད།

演說初者，「調伏諸天故」乃至「本性及事業。」道智之支分中分性相、分類及界限三種。其初，能滿道智支分之功德，是道智支分之性相。能滿道智支分之菩薩相續上功德，是此處直顯道智支分之性相。

གཉིས་པ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། རྟེན་གེགས་ང་རྒྱལ་མངོན་གྱུར་དང་བྲལ་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་རང་བཞིན་དང་། གཞན་འཁོར་དུ་སྡུད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

其次，道智支分分有五者，遠離所依障我慢現前，俱助緣發心，以因種姓普遍，不棄輪回之自性，及攝集余眷屬等之作業共有五種故。

གསུམ་པ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། དངོས་བསྟན་གྱི་ཡན་ལག་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད།

其三界限，就道智之支分從未入道乃至佛地有之，此直顯之支分從資糧道乃至最後心有之。

གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྟོན་པར། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །ནས། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ།

第二，演說知聲聞道之智道，「道相智理中」乃至「當知聲聞道。」知弟子聲聞道之道支中分性相、分類及界限三種。

དང་པོ་ནི། གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

其初，為令攝受所化聲聞種性緣所緣四諦隨之，而現證無常等隨一部分方面之聲聞住證種類之大乘聖者現觀，是知聲聞道之道智之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་རྣམ་པའི་སྒོས་བཅུ་དྲུག་དང་། ལམ་གྱི་སྒོས་རང་ཡིན་གྱི་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། གསེར་འཕྲེང་ཚིག་ཟིན་དང་རྒྱ་གཞུང་ལ་ལ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་བྱེད་དགོས་སོ། །

其次分類，行相方面有十六種，道方面有見、修、無學道三種。其三界限，從大乘見道乃至佛地有之。若如《金鬘疏》字面及一些大論，此須從大乘資糧道乃至佛地有也。

གསུམ་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྟོན་པར། རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ནས། ཡང་དག་བསྡུས་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་གཟུང་བྱ་ཕྱི་དོན་གྱིས་དབེན་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་ལམ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

第三，演說知獨覺道之道智，「自覺自證故」乃至「攝為麟喻道。」知麟喻獨覺道之道智中分性相、分類及界限三種。其初，為令所化獨覺緣所緣十二緣起，而現證所取外境空寂部分方面之獨覺住證種類之大乘聖者道，是知獨覺道之道智之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

其次分類，此有見、修、無學道三種。其三界限，從大乘見道乃至佛地有之。

བཞི་པ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་སྟོན་པར། བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ནས། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། །ཞེས་གསུངས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་འགོག་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

第四，演說大勝利之大乘見道，「由諦與諦上」乃至「是道智剎那。」大乘見道中分性相、分類及界限三種。其初，破除有寂二邊之諦現觀，是大乘見道之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས། རྟོགས་རིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་རང་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་མཐོང་ལམ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་མཐོང་ལམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་མཐོང་ལམ་གསུམ་དང་། དམིགས་པ་དང་ལྡོག་པས་ཕྱེ་ན་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་དེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ས་མཚམས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད།

其次分類，即根本智及後得智二種，就以證種類分之，即有知是自己聲聞道之見道，知獨覺道之見道及知大乘道之見道三種。就以所緣及相狀分之，即有八忍及八智共有十六種，其三界限，唯見道中有。

ལྔ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་སྟོན་པར། ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །ནས། བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟེན་མཆོད་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད།

第五，演說修道之作用，「遍息敬一切」乃至「菩提供養依。」大乘修道作用中分性相、分類及界限三種。其初，以修習大乘修道之力獲得功德，是大乘修道作用之性相。

གཉིས་པ་དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ང་རྒྱལ་སོགས་ཞི་བའི་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདུད་པའི་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ལས་ངེས་པར་རྒྱལ་བའི་བྱེད་པ་དང་། གནོད་བས་མི་བརྫི་བའི་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་རྟེན་པའི་ཡུལ་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་སྒོམ་ལམ་བྱེད་པ་སྟེ་དྲུག་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ཡོད།

其次分之有六，遍息我慢等之作用，恭敬一切相之作用，決定勝過煩惱之作用，以怨敵不能害之作用，正等菩提之作用，及依般若波羅密多之境作供養事之修道作用共有六種。其三界限，從初地乃至第十地有之。

དྲུག་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དང་སྒོམ་ལམ་དོན་གཅིག །

第六，修道中分性相、分類及界限三種。其初，大乘隨現觀，是大乘修道之性相，隨現觀與修道為同義。

གཉིས་པ་ནི་དབྱེ་ན་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་དང་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གཉིས། དང་པོ་དང་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དང་རྟོག་བྲལ་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་གཅིག །

其次分有，有漏修道及無漏修道二種中，前者與有分別之修道為同義，後者與離分別修道為同義。

དང་པོ་ལ་མོས་བསྔོ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་སྒོམ་ལམ་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་སྟོན་པར། མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི། །ནས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

前者中分有勝解、回向及隨喜修道三種。演說初者勝解修道時，「勝解謂自利」乃至「共二十七種。」信許三佛母義生源之信部分方面之大乘隨現觀，是大乘勝解修道之性相。

དབྱེ་ན་རང་དོན་མོས་པའི་དེ། གཉིས་དོན་མོས་པའི་དེ། གཞན་དོན་མོས་པའི་དེ་གསུམ། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཆུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་སྟེ་དགུ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སོགས་གསུམ་གསུམ་ཕྱེ་བས་ཉེར་བདུན་ཡོད། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་ས་བཅུ་བའི་བར་དུ་ཡོད།

分有自利勝解之彼，二利勝解之彼及利他勝解之彼三種，彼別別中亦有下中上三品共有九種，及彼別別中亦分有下下等三品，故共有二十七種。界限，從初地乃至第十地有之。

བདུན་པ་དེའི་ཕན་ཡོན་བསྟོད་བཀུར་བསྔགས་གསུམ་སྟོན་པར། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །ནས། བཀུར་བ་དང་ནི་བསྔགས་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གསུམ་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་དགྱེས་པའི་ཆ་དང་དེའི་དོན་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་བསྟོད་བཀུར་བསྔགས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག །དབྱེ་ན་ཉེར་བདུན་ཡོད། ས་མཚམས་མོས་པ་དང་འདྲ།

第七，演說彼之勝利讚歎承事稱揚三種，「般若波羅蜜」乃至「贊事及稱揚。」修習三種勝解修道之菩薩，于諸佛菩薩前令歡喜部分及以詮說住彼義功德部分隨一所攝之功德，是安立為勝解修道之勝利讚歎承事稱揚三種所攝功德之性相。分有二十七種。界限與勝解同。

བརྒྱད་པ་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་སྟོན་པར། ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན། །ནས། བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་ཚིགས་བཅད་གསུམ་བྱུང་། རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་དུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོ ན་རྟོགས་རྟོག་བཅས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ།

第八，演說回向修道，「殊勝遍回向」乃至「生大福為性」三頌。圓滿生起自他善根支分作用之大乘有分別隨現觀，是大乘回向修道之性相。分之有十二種者，

ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དང་། དམིགས་མེད་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་དང་གཉིས། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་དང་གསུམ། དབེན་པའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་དང་བཞི། སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་རང་བཞིན་དྲན་པའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་དང་། ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་དང་། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བསྔོ་བ་ཆུང་ངུའི་སྒོམ་ལམ་དང་། བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་དང་། བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་བསྔོ་བ་ཆེན་པོའི་སྒོམ་ལམ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དོ། །ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་རོ། །

即殊勝遍回向之修道，有無緣相之回向修道，有不顛倒相之回向修道，空寂之回向修道，念佛福德自性之回向修道，善巧方便之回向修道，無相之回向修道，佛隨許之回向修道，非屬三界之回向修道，生大福德之下品回向修道，大福德之中品回向修道，大福德之上品回向修道，共有十二種，界限從初地乃至第十地。

དགུ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་སྟོན་པར། ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། །ནས། སྒོམ་པ་ཡིན་པར་འདིར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་རྟོག་བཅས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

第九，演說隨喜修道，「由方便無得」乃至「修隨喜作意」一頌。於自他善根現生歡喜之大乘有分別隨現觀，是大乘隨喜修道之性相。

དབྱེ་ན་རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་ཡི་རང་གཉིས་སམ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡི་རང་གཉིས་ཡོད། མོས་བསྔོ་ཡི་རང་གི་སྒོམ་ལམ་གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་འདྲ།

分有隨喜自他善根二種，或世俗與勝義有境二種隨喜。勝解、回向及隨喜三者界限同也。

བཅུ་པ་སྦྱུབ་པ་སྒོམ་ལམ་སྟོན་པར། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །ནས། གནོད་པར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། །ཅེས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བྱུང་། ཟག་མེད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

第十，演說引發修道，「此自性殊勝」乃至「是大利益性」一頌。無漏大乘隨現觀，及安立究竟證之成果，是大乘引發修道之性相。

དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྦྱུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྦྱུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཆོག་ཉིད་དང་། སྒོམ་ལམ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། སྒོམ་ལམ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པར་གནོད་པ་དང་། སྒོམ་ལམ་དེས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་རོ། །

分之有五，即通達一切法為無諦之引發修道之體性，般若波羅密多之引發修道之相，以彼修道不作行一切法為諦實有，以彼修道知一切法無諦實可得，及以彼修道果有得成佛之大利益性，共有五種故。界限從初地乃至第十地。

བཅུ་གཅིག་པ་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་སྟོན་པར། འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །ནས། སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན། །ཞེས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་བྱུང་། ཟག་མེད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

第十一，演說清淨修道有性相及分類，「果法清淨性」乃至「諸道能清淨」三頌。無漏大乘隨現觀，及安立究竟斷之成果，是大乘清淨修道之性相。

དབྱེ་ན། སྒོམ་སྤང་སྒོར་དགུའི་གཉེན་པོ་སྒོར་དགུ་ཡོད། སྒོམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོ། ནས། ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུའི་གཉེན་པོ་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་བར་དགུ་ཡོད། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ཡོད། ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

分類，作斷九品而對治亦有九品，修道上上品之對治乃至下下品之對治即清淨修道上上品之間有九品。界限從初地至第十地有之。已說能表道智之十一種法。

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུ་སྟོན་པར། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །ནས། དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་བྱུང་། གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུ་ཡོད་དེ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་དང་། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་དང་། མཚན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། མཚན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོས་ཟིན་པའི་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་དང་། སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། མཐོང་ལམ་དང་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

丁三，解說能表一切智之九法。「智不住諸有」乃至「一切智如是」等兩頌。此有能表一切智之九法者，以智不住諸有之一切智，以悲不住涅槃之一切智，於果般若遙遠之一切智，於果般若鄰近之一切智，以相執繫縛所治品之一切智，以相執對治所攝對治品之一切智，一切智加行，加行感受平等性，及見道共有九種故。

དང་པོ་ནི། ཚུར་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །སོགས་ཤློ་ཀ་གཅིག་བྱུང་། སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟིན་ཅིང་མི་རྟག་སོགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་ཡོད། མཚན་གཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་ལྟ་བུ།

第一，「非此岸彼岸」等一頌。此不住諸有邊一切智之性相者，以方便大悲所攝而現證無常等隨一之小乘住證種類之大乘聖者智，即彼性相。分有見、修、無學道三種，事例如現證無常等十六相之大乘修道。

ཡང་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ལྟ་བུ།

又觀待世俗，能破寂滅邊之住種類之大乘聖者現觀，是以悲不住諸有道智之性相。事例如大乘修道者相續上之大悲，

སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་མི་རུང་བས་སྔ་མ་དང་མི་འདྲའོ། །དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཡོད། འདི་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ཡོད།

不應說以悲不住寂滅之一切智與前不同。分有大乘聖者三種大悲及發心等，此二界限從初地乃至第十地有之。

གསུམ་པ་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་སྟོན་པར། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒོ་ནས། །ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཉན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་སོགས་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་དམན་མཐོང་ལམ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་བར་དུ་ཡོད།

第三，演說於果般若遙遠之一切智，「由彼緣相門，非方便故遠。」彼中分性相、分類及界限三種。其初，現證無常等之智，及以遠離大悲而被諦實執所繫縛之一切智，是於果般若遙遠一切智之性相。分有聲緣相續上通達無常等之一切智等。界限從劣乘見道乃至阿羅漢有之。

བཞི་པ་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་སྟོན་པར། དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །ཡང་དག་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ།

第四，演說於果般若鄰近之一切智，「由善巧方便，故說為鄰近。」彼中分性相、分類及界限三種。

དང་པོ་ནི། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མི་རྟག་སོགས་གང་རུང་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རོ། །

其初，以大悲及現證空性之慧二者所攝，而通過無常等隨一之劣乘住證種類之大乘聖者智，是於果般若鄰近一切智之性相。其次，分有大乘見、修、無學道三種。其三界限，從大乘見道乃至佛地。

ལྔ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྟོན་པར། གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་། །ནས། སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །ཞེས་གསུངས། ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྐྱེད་མི་རུང་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེར་རོ། །དབྱེ་བ་ས་མཚམས་རྣམས་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་དང་འདྲའོ །

第五，演說所治品之一切智，「色蘊等空性」乃至「行相所治品。」遠離方便大悲及通達空性之慧，而被諦實執所繫縛之小乘一切智，是所治品一切智之性相。謂小乘道菩薩不可生故名所治品，此分類及界限與遙遠之一切智同也。

དྲུག་པ་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྟོན་པར། སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། །ནས། དེ་ནི་བསམ་མི་ཁྱབ་པར་འདོད། །ཅེས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་དང་རྐང་པ་གཅིག་བྱུང་། ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་ས་མཚམས་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་དང་འདྲའོ །

第六，演說對治品一切智，「施等無我執」乃至「故為不思議」三頌多一句。以方便大悲及現證空性慧所攝之大乘聖者相續上之一切智，是對治品一切智之性相。分類及界限於果般若鄰近之一切智同也。

གཞི་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་དང་། དེ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཡོད། ཐེག་དམན་སྔོན་སོང་མ་བྱས་ན་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་དང་། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་ཐེག་ཆེན་གཞི་ཤེས་རྣམས་དོན་གཅིག །

一切智分有於果般若鄰近之一切智，及於彼遙遠之一切智二種，於先未入小乘果般若鄰近之一切智，善巧方便鄰近之一切智，對治品之一切智，大乘一切智為同義。

འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བའི་གཞི་ཤེས། མཚན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས། ཐེག་དམན་གཞི་ཤེས་རྣམས་དོན་གཅིག་སྟེ།

於果般若遙遠之一切智，非方便遙遠之一切智，以相執所繫縛之一切智，所治品之一切智，小乘一切智為同義者，

དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། །ནས། ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་དག་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབྱེ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བར་སྒྲུབ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

「如是一切智」乃至「當知如經說。」《大疏》中說：「當知此等為聲聞菩薩之差別。」又說：「如是修行於果般若遙遠者，是聲聞等對治性，以無倒趣入緣事是所斷故。及是宣說為菩薩所治品故。」

བདུན་པ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་སྟོན་པར། གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། །ནས། སྣང་བ་རྣམ་བདུན་ཤེས་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་དང་རྐང་པ་གཉིས་བྱུང་། དེ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།

第七，演說一切智加行，「色等無常等」乃至「證知七現事」兩頌二句。彼中分有性相、分類及界限三種。其初，於事世俗真理之體性及差別中，顛倒耽著之對治之小乘住證種類之菩薩瑜伽，是此處所示一切智加行之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་བཅུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཁྱད་ཆོས་དེ་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་དེ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་ཆགས་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སྟེ་ཡུལ་གྱི་སྒོས་བཞི་དང་།

其次分之有十，破色等諦實耽著之加行，破彼諦實差別法無常等耽著之加行，於彼色等功德所依上未圓滿圓滿之加行，於彼色等無諦實耽著之貪加行是境方面四種，

དོན་དམ་པར་ཤེར་ཕྱིན་འཕེལ་འགྲིབ་མི་འགྱུར་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། བྱ་དཀའ་བ་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཕན་ཡོན་ཆེ་བའི་བྱང་ཆུབ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། བདེན་པར་མེད་ཀྱང་མངོན་ཞེན་གྱི་སྣང་བ་རྨི་ལམ་སོགས་ཤེས་བྱེད་སྣང་བ་རྣམ་བདུན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དང་ཚིག་མི་མཐུན་ཀྱང་གསེར་འཕྲེང་དང་ཉི་སྣང་ལྟར་ཡིན་པས་དོན་མཐུན་ནོ། །

於勝義中般若無轉增之加行，無作者勝義之加行，三種難事之加行，雖勝義無而名言有之加行，觀待于大勝利菩提之加行，及雖無諦實然真實耽著顯現夢等能知顯現七相之加行共有十種故。雖與《心要疏》詞不同，但是如以《金鬘疏》及《二萬頌光明釋》中所相順也。

གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཏེ། གསེར་འཕྲེང་ལས། འདི་ཁ་ཅིག་སྦྱོར་ལམ་དུ་འདོད་ཀྱང་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །

其三界限，從資糧之至最後心者，《金鬘疏》云：「于此有許為加行道但從資糧至最後心有之也。」

བརྒྱད་པ་སྦྱོར་བ་དེའི་འཛིན་སྟངས་མཉམ་ཉིད་སྟོན་པར། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་རློམ་མེད་པ། །རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་རློམ་པ་འགོག་བྱེད་དེ། སྦྱོར་བ་དེའི་འཛིན་སྟངས་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

第八，演說彼加行感受平等性，「不執著色等，四種平等性。」彼中分有性相、分類及界性三種。修習一切智加行之相，於任何境有境上破除耽著，是彼加行感受平等性之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་སྦྱོར་བ་དེ་བཅུ་ལ་རློམ་མེད་བཞི་བཞི་སྟེ་བཞི་བཅུ་ཡོད་དེ། ཉི་སྣང་ལས། ཇི་ལྟར་ན་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་རློམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་ཀྱིས་རློམ་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་བདག་གི་ཞེས་བྱ་བར་རློམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་ལ་རློམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། ཅེས་གང་གསུངས་པ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་རོ།

其次分類，即彼十種加行各分四種共有四十種者，《二萬頌光明釋》云：「云何四相，心不著色，以色不可著，謂此色我心不可著，名為於色心不執著。」其三界限，從資糧至最後心。

དགུ་པ་མཐོང་ལམ་སྟོན་པར། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་བདེན་པར། །ནས། ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། །ཞེས་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྔ་བྱུང་། སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མཐོང་ལམ་གསུམ། ལྡོག་པས་ཕྱེ་ནས་འདིར་བསྟན་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གསུངས་སོ། །

第九，演說見道，「苦等諸諦等」乃至「一切智剎那」五頌。離三十二種增益之諦現觀，是見道之性相。分有三乘之三種見道，以相狀分之，此處所示十六剎那也。

སྨྲས་པ། མཁྱེན་པའི་སྤྱན་གསུམ་མཛེས་སྡུག་རབ་རྫོགས་པས། །སྐལ་བཟང་འགུགས་པའི་མཚོན་བྱེད་སུམ་ཅུའི་ཚེམས། །ལེགས་བཤད་བིམ་པའི་མཆུ་སྒྲོས་མཉམ་བཞད་པས། །སྐྱེ་དགུའི་ཡིད་འཕྲོག་འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ངོ་མཚར། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

頌云：以智三眼莊麗極圓滿，召喚善緣能表三十宮，善說如頻婆唇平等笑，奪九有意四聖母稀有。此為章末頌者，已說能表三智之法也。

གཉིས་པ་སྦྱོར་བཞི་མཚོན་པའི་ཆོས་སོ་དྲུག་བཤད་པ་ལ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་མཚོན་པའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་དང་། རྩེ་སྦྱོར་མཚོན་པའི་ཆོས་བརྒྱད་དང་། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་མཚོན་པའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་མཚོན་པའི་ཆོས་བཞི་བཤད་པ་བཞི།

丙二，解說能表四加行之三十六法分四，丁一，表圓滿相加行之十一法，丁二，表頂加行之八法，丁三，表漸次加行之十三法，丁四，表剎那加行之四法。

དང་པོ་སྟོན་པར། རྣམ་པ་སྦྱོར་བར་བཅས་རྣམས་དང་། །ནས། འདི་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བ་དང་། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་དང་། གོ་སྒྲུབ་རྣམས་དོན་གཅིག

今初：「行相諸加行」乃至「此具善方便。」以修習三智一百七十三種行相慧所攝之菩薩瑜珈，是圓滿相加行之性相。菩薩道、道般若、菩薩瑜珈、一切相智加行、道智加行、及披甲正行為同義。

དབྱེ་ན་རྣམ་པའི་སྒོས་བརྒྱ་དོན་གསུམ་དང་།   སྦྱོར་བའི་སྒོས་ཉི་ཤུ་ཡོད།   ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད།

分類，以行相門分有一百七十三種，以加行門分有二十種。界限從大乘資糧道至最後心有之。

རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་དང་། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་དང་། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

此有能表圓滿相加行之十一法者，即行相，加行，功德，加行過失，相，順解脫分，順抉擇分，有學不退轉僧，生死涅槃平等性之加行，淨土加行。及善巧方便加行共有十一種故。

དང་པོ་སྟོན་པར། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ནས། སུམ་ཅུ་ རྩ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས། འདིར་བསྟན་རྣམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་དེ། མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་སྦྱོར་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད།

演說第一，「一切智差別」乃至「卅四三十九」於此處所示行相中分有性相及分類二種。初者，以攝修三智加行感受之支分或差別，是攝修三智加行相之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་ཡོད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

其次，分有一百七十三種者，即一切智行相為二十七種，道智行相為三十六，及一切相智行相為一百一十種故。

རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།   བདེན་བཞིའི་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྟེང་གི་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་དང་ལམ་བདེན་སྟེང་གི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་དང་ཉེར་བདུན་ཡོད་དེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ནས། ལམ་ལ་དེ་ནི་བཅོ་ལྔར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

初因成者，四諦之初三諦上各有四相及道諦上之十五相共有二十七種者，「始從無邊相」乃至「道諦說十五。」

རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།   རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་སྟེང་གི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་།   ལམ་བདེན་གྱི་སྟེང་གི་རྣམ་པ་བདུན་དང་།   སྡུག་བདེན་སྟེང་གི་རྣམ་པ་ལྔ་དང་།   འགོག་བདེན་སྟེང་གི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང་སོ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།   རྒྱུ་དང་ལམ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་། །ནས། ལྔ་དང་བཅུ་དྲུག་ཅེས་བསྒྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

次因相者，因集諦上之八相，道諦上之七相，苦諦上之五相，及滅諦上之十六相共有三十六種故。「於因道及苦」乃至「五及十六相。」

རྒྱུ་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་རྟོགས་རིགས་ཐུན་མོང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་། བྱང་སེམས་དང་རྟོགས་རིགས་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་བཞི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་དང་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ནས། སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རྣམ་ལ་དོན་རྣམ་སྔོན་དུ་ཤེས་དགོས་པས་སྔོན་ལ་དོན་རྣམ་བཤད་པ་སླའོ། །

後因成者，與聲聞弟子證種類共一切智之行相三十七菩提分，與菩薩證種類共道智之行相三十四種，一切相智不共之行相三十九種共有一百一十種者，「始從四念住」乃至「卅四三十九。」於知相前先須了知義相，故先說義相易也。

གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་སྟོན་པར། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །ནས། དེ་ནི་དག་པ་མཚམས་དང་བཅས། །ཞེས་གསུངས། སྦྱོར་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་དེ། དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།

第二，演說加行，「不住色等故」乃至「清淨及結界。」加行中分有性相、分類及界限三種。初者，通達境有境及處道相三為諦實空之止觀雙運，是主要直顯加行之性相。

མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། འདིར་བསྟན་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་བྱས་ན་ལེགས་ཏེ། ཚོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇོག་དགོས་ཤིང་འདིའི་དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལས་དང་པོ་བ་ཚོགས་ཆེན་པོས་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་གསེར་འཕྲེང་དང་ཡང་མཐུན་ཞིང་ལེགས།

于三智盡所有行相以獲得止觀雙運之慧所攝之菩薩瑜伽，是此處所示加行之性相。此為善者，謂長時通達大資糧之加行須從資糧道安立是此之差別故。《二萬頌光明釋》云：「非加行作用性，故初業者修大資糧。」與《心要疏》及《金鬘疏》亦善相順故。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། གཞི་ལམ་རྣམ་པས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་ཞེན་ཞིང་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་གཞིའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཟབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ལམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པའི་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་ཚད་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལྔ་ངོ་བོའི་སྒོས་དང་།

其次分有二十種者，於以處道相所攝之色等諦實耽著而不安住之加行，於色等破除諦實耽著之加行，通達色等處真如甚深之加行，通達道法自性難測量之加行，及通達色等行相自性無量之無量加行，此五是以體性門分。

སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་སྐྲག་པས་ལས་དང་པོ་བ་བྱང་ཆུབ་ཡུན་རིང་པོ་ནས་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། དྲོད་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་སྐྲག་ཤིང་རྩེ་ལམ་ན་ཡང་ཕྱིན་དྲུག་སྤྱོད་པའི་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། རྩེ་མོ་ནས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུམ་རང་ལ་བྱུང་བས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་བརྟན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། བཟོད་པ་ནས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཉན་རང་གི་བར་ཆད་ལས་འདས་པ་ངེས་བར་འབྱུང་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཆོས་མཆོག་ནས་ཆོས་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་མཚོར་འཇུག་པར་མཐོང་ནས་བར་མེད་པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་།

以怖畏甚深空性故初業者久證菩提之加行，從煖位獲得不怖畏空性而夢中亦行六度之授記加行，從頂位通達空性之佛母以自出生故堅固不退之加行，從忍位知方便證堅固超過聲緣障礙決定出生之加行，從世第一法現見法界之大海時有見趣入至無間之加行，

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གསར་པ་སྐྱེ་རུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། འབྲས་བུ་མྱུར་དུ་འབྱུང་བའི་མྱུར་བར་འཚང་རྒྱ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། སྙིང་རྗེས་གཞན་དོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ལ་འཇུག་པ་གཞན་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་བརྒྱད་པོ་འདི་རྟེན་གང་ཟག་སྒོས་དང་། དོན་དམ་པར་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། དོན་དམ་པར་དགེ་སོགས་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པ་སོགས་མི་མཐོང་བའི་སྦྱོར་བ་དང་།

新可生起一切相智因無漏法近菩提之加行，於速疾出生果之速疾成佛之加行，於悲心利他而趨入轉法輪為利他之加行，此八種是所依補特伽羅門。于勝義中通達過失功德無增無減之加行，於勝義中不見善等法及非法等之加行，

གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་བར་ཞེན་པ་མེད་པའི་བསམ་མི་ཁྱབ་ཀྱིས་མི་མཐོང་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་མཚན་མཚོན་དུ་བདེན་པར་མི་རྟོགས་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་བཞི་ནི་ཡུམ་སྒོམ་པ་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོས་དང་། ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཉེས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་གཉིས་ནི་འབྲས་བུའི་སྒོས་དང་། ཡུམ་མྱུར་དུ་སྒོམ་པའི་ས་མཚམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

於色等中不見無諦實耽著不可思議之加行，及於色等性相所相中不通達為諦實故不通達為行相之加行，此四種是圓滿修習佛母之方便門，能功德增上寶果佈施之加行，及能破除過失而清淨之加行二種是果門，速疾修習佛母界限之加行共有二十種故。

གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པར། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། །ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ འོ། །ཞེས་གསུངས། སྦྱོར་བ་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་དེ། སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད།

第三，演說加行功德，「摧伏魔力等，十四種功德。」以修習加行力所得功德，是加行功德之性相，

དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད། སྦྱོར་བ་སྟེ་ཤེར་ཕྱིན་འདྲི་འདོན་སྒོམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་བར་ཆད་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་བསྒོམས་པ་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དོན་ཆེ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཡུལ་སོ་སོར་དར་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་།

分之有十四種,加行者,即書寫讀誦修習般若波羅密以佛加持而摧伏魔障之功德，意念修習加行而智之功德，以佛現前而作之功德，與正等菩提鄰近之功德，大義利益等之功德，如別別般若波羅密境增盛行境之功德，

ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྨྲ་བའི་སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་། མི་ཕྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དགེ་རྩ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དམ་བཅའི་དོན་བསྒྲུབ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཚང་བ་རྙེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

圓滿無漏所有功德之功德，說者士夫之功德，不變壞之功德，已生不共善根之功德，遍持果廣大之功德，作眾生利之功德，及具有獲得般若波羅蜜多之功德共有十四種故。

བཞི་པ་སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་སྟོན་པར། སྐྱོན་ནི་བཅུ་ཚན་བཞིར་བཅས་པ། །དྲུག་དུ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་གང་རུང་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་གེགས་དེ། སྦྱོར་པའི་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད།

第四，演說加行過失，「當知諸過失，有四十六種。」于加行生起安住勝行隨一中作留難，是加行過失之性相。

དབྱེ་ན་ཞེ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་མ་སྐྱེས་བ་སྐྱེད་པའི་འགལ་རྐྱེན་ཉེར་གསུམ་དང་། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

分有四十六者，即加行未生生時之違緣有二十三種及須緣不具有二十三種故。

བཅུ་ཚན་དང་པོ་ཡོད་དེ། ཚོགས་ཆེན་པོས་རྟོགས་དགོས་པའི་དེ་དང་། སྤོབས་པ་མྱུར་ཆེ་བའི་དེ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དེ་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དེ་དང་། རིགས་མིན་གྱིས་ཁ་ཏོན་སོགས་བྱེད་པའི་དེ་དང་། ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་ལུང་མ་བསྟན་པས་མི་དགའ་བ་དང་། རྩ་བའི་རྒྱུ་བོར་ནས་དམན་པ་འཛིན་པའི་དེ་དང་། གྱ་ནོམ་པའི་རོ་མྱང་བ་བོར་བའི་དེ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པའི་མཆོག་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་ཉམས་པའི་དེ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཉམས་པའི་དེ་དང་བཅུ་ཡོད།

初十類者，以大資糧故須要通達之彼，速得大辯才之彼，身粗重之彼，心粗重之彼，以非理作念誦等之彼，以退還之因故生不喜而持下劣為其根本因之彼，棄捨妙味之彼，退失持一切諸乘中之最勝之彼，退失所為之彼共有十種。

བཅུ་ཚན་གཉིས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཉམས་པ་དང་། གོང་ན་མེད་པའི་གནས་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཡུལ་མང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡི་གེ་འབྲི་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དངོས་མེད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་མེད་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་སོགས་ལ་ཞེན་པ་དང་། རྙེད་བཀུར་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་རོ་མྱང་བ་དང་། ལམ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐབས་ཚོལ་བ་དང་བཅུ་ཡོད།

其次十類者，退失勝乘，退失因果之關聯，從無上處退失，於多境起分別，耽著文字書寫，耽著無事，耽著無文字，於境等耽著，為著利養稱讚，於非道中求方便共有十種。

བཅུ་ཚན་གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཉན་པ་པོ་དང་སྟོན་པ་པོ་འདུན་པ་དང་སྙོམས་ལས་ཀྱིས་བྲལ་བ་དང་། དེ་གཉིས་འདུན་ཡུལ་ཐ་དད་པས་བྲལ་བ་དང་། ཉན་པ་པོ་དང་སྟོན་པ་པོ་རྙེད་པ་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པས་བྲལ་བ་དང་། སྦྱངས་བའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་མི་ལྡན་གྱིས་དེ་དང་། དགེ་མི་དགེའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་དེ་དང་། གཏོང་བ་དང་སེར་སྣས་དེ་དང་། སྟེར་བ་དང་མི་ལེན་པས་དེ་དང་། མགོ་སྨོས་པ་དང་དོན་སྦྲོས་པའི་གོ་བས་དེ་དང་། མདོ་སོགས་ཤེས་མི་ཤེས་ཀྱིས་དེ་དང་། ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་མི་ལྡན་གྱིས་དེ་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

其三十類者，以聞者說者欲樂及等捨所遠離，以彼二欲樂境異所遠離，以聞者說者利養中欲不欲所遠離，以杜多功德具不具所遠離，以善不善之特法所遠離，以施捨及慳吝所遠離，以施捨及不受所遠離，以說首及廣義悟解所遠離，以經等知不知所遠離，以六度具不具所遠離共有十種故。

བཅུ་ཚན་བཞི་པ་ཡོད་དེ། ཐབས་ལ་མཁས་མི་མཁས་ཀྱི་དེ་དང་། གཟུངས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་དེ་དང་། ཡི་གེ་འབྲི་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་དེ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་དེ་དང་། རང་ཉིད་ངན་འགྲོའི་འགྲོ་བ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་དེ་དང་། རང་ཉིད་བདེ་འགྲོ་ལ་ཕྱོགས་པའི་དེ་དང་། ཉན་པ་པོ་དང་འཆད་པ་པོ་གཅིག་པུ་ཉིད་དང་འཁོར་ལ་དགའ་བའི་དེ་དང་། རྗེས་སུ་འབྲེལ་འདོད་ཅིང་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་དེ་དང་། ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་འདོད་ཅིང་སྦྱིན་མི་འདོད་པའི་དེ་དང་། སྲོག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་མི་འགྲོའི་དེ་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

其四十類者，善不善巧方便之彼，得未得陀羅尼之彼，欲不欲書寫文字之彼，離未離貪之彼，唯自已從惡趣處退還之彼，唯自已往樂趣之彼，喜歡聞者說者單獨及眷屬之彼，所欲隨行而不辨時機之彼，樂少分財物而不樂佈施之彼，往不往成不成命難處之彼共有十種故。

ལྷག་མ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་ལོ་ལེགས་དང་མུ་གེའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་མི་འགྲོའི་དེ་དང་། ཆོམ་རྐུན་གྱིས་དཀྲུགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་དེ་འདྲ་དང་། འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་ཁྱིམ་ལ་ལྟ་བས་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་དང་། བདུད་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་དང་འབྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། བཅོས་མ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཡུལ་ཇི་བཞིན་མིན་པ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་པའི་སྐྱོན་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

餘六種者，如是謂往不往豐年及饑餓處之彼，往不往盜賊所亂處之彼，見說者聞者家故意樂不樂，以魔分辨般若波羅密多之加行，虛偽而不修行，及於非理境起歡喜之過失共有六種故。

དེ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགྲ་མང་བའི་དཔེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བའི་བར་ཆད་མང་ཡང་བར་ཆད་བསལ་བའི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོངས་པས་བསྲུངས་ཏེ་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར། བུ་མང་པོ་ཡོད་པའི་མའི་དཔེ་བཞིན་ནོ། །ཉི་སྣང་ལས། མ་བུ་མང་པོ་ཡོད་པའི་མའི་དཔེས་དེ་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོངས་པས་དེ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྲུངས་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

於如是摩尼寶中有眾多怨敵之喻，正如修習加行之障礙亦有眾多，破障礙之善品是以諸佛菩薩所意念救護方能勝過一切障礙故。正如有多子之母也。《二萬頌光明釋》云：「以母有多子之母喻，於彼是以十方世界諸佛菩薩等所有聖者補特伽羅意念，於彼精進由彼等作救護等。」

ལྔ་པ་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར། གང་གིས་མཚོན་དེ་མཚན་ཉིད་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་མདོར་བསྟན་ནས། རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ནས། མཚན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

第五，演說加行之相，「由何相當智。」等一頌作略表後，而廣說「知如來出現」乃至「許為第四相。」

དེ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བའི་ངོ་བོའམ་ནུས་པའི་ཆ་ནས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།

此中分性相、分類及界限三種。初者，能表加行體性或功能方面之菩薩瑜伽，是道般若加行之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་གོ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཤེས་མཚན་ཞེ་བརྒྱད་དང་། ཁྱད་མཚན་བཅུ་དྲུག་དང་། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་གཅིག་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟོན་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ནས། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

其次，分有九十一種者，即智相有四十八種，殊勝相有十六種，作用相有十一種，及自性相有十六種故。演說第一，「知如來出世」乃至「品中諸智相。」

མཚན་ཉིད་ནི། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རིགས་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། སྦྱོར་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ།

此性相者，即以大悲與通達空性慧等殊勝方便智慧之圓滿種類所攝之菩薩智，是為加行體性智之性相，事例如以分別煩惱等寂靜之菩薩瑜伽有十六種。

ཤེས་མཚན་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་རྣམ་དང་། སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་རྣམ་དང་། སེམས་དཔའི་རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་ཤེས་རྣམ་གསུམ།

從此智相中分有菩薩一切智加行之智相，菩薩道智加行之智相，及菩薩一切相智加行之智相三種。

དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་བཞི་སྤོང་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བར་མཚོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་བྱས་པས་སོ།

初者，斷分別煩惱等四種，而知如來出現等，緣一切智行相隨一之菩薩瑜伽，是表菩薩一切智之加行。知如來出現等隨一之行相菩薩智，為彼之相也。

དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་འཇིག་མེད་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་སྤྱོད་ཤེས་པ་དང་། སེམས་བསྡུས་པ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་གཡེང་བ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཆགས་སོགས་དང་བཅས་པ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་རྒྱ་ཆེན་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཆེན་པོ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཚད་མེད་ཤེས་པ་དང་། སེམས་བསྟན་མེད་ཤེས་པ་དང་། སེམས་བལྟར་མེད་ཤེས་པ་དང་། སེམས་གཡོ་སོགས་གསུམ་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་དང་། ཐུབ་དབང་གིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ནས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

分有十六種者，知如來出現，知世間無壞性，知有情諸心行，知心略攝，知心外散，知無盡知相，知心離貪，知心有貪等，知心廣大，知心為大，知心無量，知心無對，知心無見，知心動搖等三，知真如行相，知仁能證真如復為他開示共有十六種故。

གཉིས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད།

其次，以空性及無相等道智之智相隨一為差別之菩薩瑜伽，是此處所示道智加行智相之性相。

མཚན་གཞི་གཞན་དོན་གྱི་གོ་ཆ་བྱ་དཀའ་བ་སོགས་སྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཤིང་སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་གི་རྣམ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་སྟོན་པར། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང་། །ཞེས། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ནི། །ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟུས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

事例如利他鎧甲難行等為修行之差別而空性及無相等智道之行相隨一行相之菩薩加行。演說，「空性及無相」乃至「許為諸智相。」

དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཚན་མེད་དང་། སྨོན་མེད་དང་། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་མེད་དང་། འགག་མེད་དང་། སོགས་པའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་ཀུན་ཉོན་མེད་པ་དང་། རྣམ་བྱང་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རྟེན་མེད་དང་། ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་དྲུག་དང་། ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འཁྲུག་མེད་དང་། འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། རབ་དབྱེ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཤེས་པ་དང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

分類有十六種者，知空性，如是知無相，無願，勝義中無生，無滅，以等字所攝之無雜染，無清靜，無事，自性，無所依，無虛空相，法性中無錯亂，無作，無分別，差別及無性相共有十六種故。

གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།

其三，緣如來現法樂住等一切相智行相隨一之行相菩薩智，是一切相智加行知相之性相

མཚན་གཞི་འདིར་བསྟན་བཅུ་དྲུག་གམ། དེ་བདུན་དུ་བསྡུས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གསེར་འཕྲེང་ལས། འདིར་ནས། བསྟན་པའི་ཡུལ་ཕལ་ཆེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་པས། དེ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཅན་བཅུ་དྲུག་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་མཚན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་དོན་ལྟ་བུ་ལས་མཚོན་ཚུལ་གཙོ་བོར་མ་བྱས་སོ། །

事例如此處所示十六種或攝為七種者，《金鬘疏》云：「此處所示之境，一般是安立為佛相續上已生自他二利圓滿之果，知彼之有境十六種為一切相智之知相也。」如此中義所表之理非主要也。

དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་ནས་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེར་གནས་ཤེས་པ་དང་། ཡུམ་ལ་གུས་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡུམ་ལ་བླ་མར་ཤེས་པ་དང་། ཡུམ་ལ་མཉེས་པར་དེ་དང་། ཡུམ་ལ་མཆོད་པར་དེ་དང་། དོན་དམ་པར་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མེད་པར་དེ་དང་། ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པར་དེ་དང་། དེ་ཁོ་ནར་མ་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་དེ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པར་དེ་དང་། འཇིག་རྟེན་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་བརྗོད་པར་དེ་དང་། སྟོང་ཉིད་ཤེས་པར་དེ་དང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པར་དེ་དང་། དོན་དམ་པར་བསམ་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྲོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་

པ་དང་། འཇིག་རྟེན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཕུང་པོའི་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནས་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། །ནས། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །

分有十六種者，此依止佛母而知安樂住，知恭敬佛母，知佛母為尊重，知歡喜承事佛母。知供養佛母，知勝義中無如是作用，知趣入一切境，知真實中無所見，知世間空性相，知世間自性空，知證智世間空性，知現見世間空性，知開示勝義中不可思議，知開示勝義中寂滅戲論，知滅除世間諦實有，及知滅除世間蘊之想共有十六種故。「依真如法性」乃至「是說諸智相」。

གཉིས་པ་ཁྱད་མཚན་སྟོན་པར། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། །ནས། ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཁྱད་པར་ལམ། །ཞེས་གསུངས། ཁྱད་མཚན་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའམ་ཁྱད་ཞུགས་པ་མཚོན་པ་དེ་ཁྱད་པར་གྱིས་མཚོན་ཚུལ་ཡིན།

第二演說殊勝相，「由難思等別」乃至「說名殊勝相。」此殊勝相中分有性相及類分二種。初者，以不可思議為殊勝之菩薩智，是菩薩加行殊勝相之性相。事例如自性加行十六種，是表示較小乘加行超勝或殊勝，名殊勝相之理。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་མཚོན་བྱེད་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ།

其次分類，此大乘見道智忍十六剎那有超勝於聲緣能表十六者，

སྡུག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་བཟོད་བཞི་ནི། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བདག་ཉིད་དང་། མི་མཉམ་པའི་བདག་ཉིད་དང་། དེ་ཁོ་ནར་ཚད་མས་གཞལ་བ་ལས་འདས་པའི་དེ་དང་། གྲངས་བགྲང་ལས་འདས་པའི་དེ་དང་བཞི་ཡིན་ལ།

即緣苦諦之智忍四種，謂不思議之體性，無等之體性，超過以真實量所量之體性，及超過以聲數之體性四種。

ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་སྡུད་པའི་དེ་དང་། མཁས་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དེ་དང་། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དེ་དང་། ཉན་རང་ལས་མྱུར་བའི་ཤེས་པའི་དེ་དང་བཞི་ཡིན་ལ།

緣集諦，謂攝集三種聖補特伽羅斷證之彼，善巧所知之彼，與聲緣不共之彼，及速疾超過聲緣之智之彼四種。

འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་དོན་དམ་པར་བྲི་གང་མེད་པའི་དེ་དང་། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་དེ་དང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་གིས་བསྐལ་བར་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་དེ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་དམིགས་པའི་དེ་བཞི་ཡིན་ལ།

緣滅諦，謂勝義中無增減之彼，修習六度之彼，以三輪清靜而劫中成辦真實之彼，及以方便所攝之一切法不可得之彼四種。

ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་རྟེན་རིགས་དང་ལྡན་པའི་དེ་དང་། ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་པའི་དེ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་དེ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་ཞེན་གྱི་རོ་མྱང་མེད་པའི་དེ་དང་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཉན་རང་གི་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

緣道諦，謂具有法界體性菩薩道之所依種性之彼，圓滿波羅密多之因資糧之彼，以內外善知識攝持之彼，及無耽著一切法味之彼四種，共此十六種是超勝於聲緣智忍十六剎那之相故。

གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་བྱེད་མཚན་སྟོན་པར། ཕན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང་། །ནས། འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཕན་བདེ་སྐྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ། འདིར་གཞན་དོན་གྱི་བྱེད་ལས་མཚོན་ཚུལ་ལོ། །

第三演說加行作用相，「作利樂濟拔」乃至「此即作用相。」具有利樂濟拔等殊勝作用之菩薩智，是菩薩加行具有成辦利他殊勝作用加行之性相。事例如自性相十六種，表此中利他作用之理也。

དབྱེ་ན་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་གསུམ་དང་། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་བདུན་དང་། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་གཅིག་དང་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

分有十一種者，即有菩薩一切智加行作用三種，道智加行作用七種，及一切相智加行作用一種共有十一種故。

དང་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་འགོད་པའི་ཕན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སོགས་མེད་པའི་ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་དང་། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱོབ་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

初三種者，即有以菩薩一切智加行故安置一切眾生於解脫之利樂，無憂苦等之此生樂，及濟拔一切輪迴苦三種故。

བར་པ་བདུན་ཡོད་དེ། མྱང་འདས་ལ་འགོད་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་བཟློག་པའི་གནས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། འཁོར་འདས་དོན་དམ་པར་རོ་མཉམ་དུ་རྟོགས་པའི་དཔུང་གཉེན་གྱི་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དོན་རྟོགས་པའི་གླིང་གི་བྱེད་པ་དང་། དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཡོངས་འདྲེན་གྱི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་དུས་མ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཇི་བཞིན་སྟོན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

次七種者，安置涅槃如皈依之作用，破除苦因處之作用，通達輪迴涅槃於勝義平等一味如救護之作用，通達利他如洲渚之作用，成辦二利如導師之作用，任運成辦利他之作用，及于非時中不起三乘果之作用共有七種故。一切相智加行作用有一種者，即如實開演一切法世間所依之作用故。

བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་སྟོན་པར། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། །ནས། མཚན་ཉིད་བཞི་བར་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། མཚན་ཉིད་སྔར་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ།

第四演說自性相，「離煩惱狀貌」乃至「許為第四相。」此性相如前加行體性所解。

དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་དང་། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྔ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

分有十六種者，即一切智加行自性有四種，道智加行自性有五種，及一切相智加行自性有七種故。

དང་པོ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ལས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེའི་རྟགས་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེའི་མཚན་མ་ཚུལ་བཞིན་མིན་པ་མེད་པའི་དེ་དང་། བླང་དོར་གྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

初四種者，即寂靜煩惱之自性，無彼狀身粗重之自性，無彼貌非理作意之自性，及寂靜取捨相分別之自性共有四種故。

ལམ་ཤེས་ཀྱི་དེ་ལྔ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་དཀའ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཅིག་ཏུ་འཚང་རྒྱ་བར་ငེས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། སྒོམ་པའི་འཁོར་གསུམ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། བདེན་པའི་དངོས་པོར་ཞེན་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

道智之彼有五種者，即難行之加行，決定一乘為成佛之加行，成辦三大所為之加行，修習三輪於勝義中不可得之加行，及滅除耽著諦實性之加行共有五種故。

རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བདུན་ཡོད་དེ། གཞི་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པའི་དེ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པའི་དེ་དང་། གཞི་མེད་པའི་དེ་དང་། འགྲོ་བ་མེད་པའི་དེ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

一切相智加行之自性相有七種者，即緣體道之彼，與一切世間不共之彼，無礙之彼，無處之彼，無眾生之彼，無生之自性，及真如不可得之自性共有七種故。

དྲུག་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་སྟོན་པར། མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ནས། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འདོད། ཅེས་གསུངས། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལ་མཚན་ཉིད། སྒྲ་བཤད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། དེའི་རྟགས་དང་ལྔ།

第六，演說順解脫分，「無相善施等」乃至「謂順解脫分。」順解脫分中分有性相、釋名、分類、界限及相五種。

དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་པར་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་སོགས་དོན་གཅིག །

于自續上善巧修習一切相智之菩薩相續上之法現觀，是大乘順解脫分之性相。大乘法現觀，大乘順解脫分，及大乘資糧道等為同義。

གཉིས་པ་སྒྲ་བཤད་ནི། ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་ན་ཐར་པ་དང་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་ཐར་པའི་ཆ་དང་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པས་ན་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

其次釋名，若以斷煩惱，是解脫及彼一分，若以饒益解脫分及彼名順解脫分也。

གསུམ་པ་ནི། དུས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། ངོ་བོས་དབྱེ་ན། རང་ཡིན་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡོད། བཞི་པ། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་དབང་པོ་ལྔ་མ་ཐོབ་ཙུན་ཆད་ན་ཡོད་དགོས་པས་སོ། །

其三，以時分之，有下中上三品，以體分之，即有是自之聞思修三種。其四界限，唯大乘資糧道中有者，即發心于相續上生起若未得五根以來需要有也。

ལྔ་པ་རྟགས་ནི། འཁོར་བའི་ཉེས་པ་དང་ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་ཐོས་ན་སྤུ་ལྡང་ཞིང་མཆི་མ་འཁྲིན་པ་སོགས་དང་། ཁྱད་པར་སེམས་མི་ཞུམ་ཞིང་མི་དངངས་བ་དང་། མི་སྐྲག་ཅིང་མ་འགོང་བ་དང་། ཟབ་མོ་ལ་མི་སྐྲག་ཅིང་མི་འཀྲོད་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་མོ། །

其五相者，若聞輪迴過失及解脫功德，身毛皆豎，啼淚悲恤等，此殊勝心不退不畏不驚不怖，於甚深法不畏不惱之相三種也。

བདུན་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྟོན་པར། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །ནས། སྨིན་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་མཚན་ཉིད། སྒྲ་བཤད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་བཞི།

第七，演說順抉擇分，「緣佛等淨信」乃至「成熟有情等。」大乘順抉擇分分有性相、釋名、分類及界限四種。

དང་པོ་ནི། ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་སྒྲ་བཤད་ནི་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཆའམ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཕན་འདོགས་པས་ན་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་བྱའོ། །

初者，以方便為殊勝之菩薩義現觀，是大乘順抉擇分之性相。其次釋名，若饒益抉擇於見所斷種子之見道分或一分，名順抉擇分也。

གསུམ་པ་ནི། དབྱེ་ན། བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དྲོད་དང་། རྩེ་མོ་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་བཞི་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ས་མཚམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ནས་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད།

其三分有十二種者，即大乘煖、頂、忍、世第一法四種中各有下中上三品故。其四界限，獲得通達空性之毗婆舍那乃至未得見道有之。

བརྒྱད་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་སྟོན་པར། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ནས། དེ་འདིར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། །ཞེས་གསུངས། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ།

第八，演說不退轉僧，「從順抉擇分」乃至「此是不退眾。」不退轉僧中分有性相、分類及界限三種。

དང་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་དེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། དབང་རྣོན་སྦྱོར་ལམ་ནས་རྟགས་ཐོབ་པ་དང་། དབང་འབྲིང་མཐོང་ལམ་ནས་རྟགས་ཐོབ་པ་དང་། དབང་རྟུལ་སྒོམ་ལམ་ནས་རྟགས་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད།

初者，獲得色等想退轉等之相隨一之菩薩，是不退轉僧之性相。其次分類，利根從加行道得相，中根從見道得相，頓根從修道得相之三種菩薩也。其三界限，從加行道頂位乃至最後心有之。

དགུ་པ་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སྟོན་པར། ཆོས་རྣམས་རྨི་ལམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། །ནས། ལན་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཟད། །ཅེས་གསུངས། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ས་མཚམས་གསུམ་ལས།

第九，演說諸有涅槃平等性，「諸法同夢故」乃至「如經已盡答。」諸有涅槃平等性之加行中分性相、分類及界限三種。

དང་པོ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡང་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པའི་དག་སའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། དག་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད།

初者，於後得亦破生起諦實執現前時機之淨地菩薩智，是諸有涅槃平等性加行之性相。其次分類，即有三淨地之智三種。其三界限，從第八地乃至最後心有之。

བཅུ་པ་ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་སྟོན་པར། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། །ནས། སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་དག་པ་ཉིད། །ཅེསགསུངས། ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ་ལས།

第十，演說淨地加行，「如有情世間」乃至「即嚴淨佛土。」淨土加行中分性相、分類及界限三種。

དང་པོ་ནི། རང་གང་དུ་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་སྨོན་ལམ་སོགས་ཀྱི་དགེ་རྩ་མཐུ་ཅན་གྱི་དག་སའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཞིང་དག་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་སྣོད་དག་པའི་སྦྱོར་བ། བཅུད་དག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་གཉིས་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད།

初者，成辦自于何處成佛之殊勝淨土誓願等善根力之淨地菩薩智，是淨土加行之性相。其次，佛土器世間清淨之加行及有情世間清淨之加行二種。其三界限，唯三淨地有之。

བཅུ་གཅིག་པ་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་སྟོན་པར། ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི། །ནས། ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ། །ཞེས་གསུངས། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། འབད་རྩོལ་རགས་པ་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དག་སའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།

第十一，演說善巧方便加行。「境及此加行」乃至「十方便善巧。」善巧方便中分性相、分類及界限三種。初者，從寂滅粗分精勤方面，事業無功用任運之菩薩智，是善巧方便加行之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་བཅུ་ཡོད་དེ། བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་དང་། མི་གནས་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་དང་། སྨོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དེ་དང་། མ་ཆགས་པའི་དེ་དང་། མི་དམིགས་པའི་དེ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་དེ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པའི་དེ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་དེ་དང་། ཚད་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

其次，分有十種者，即超越障礙法之善巧方便加行，不住之善巧方便加行，以誓願力引出之智，不共之彼，無貪之彼，不可得之彼，無相之彼，無願之彼，不退轉相之彼，無量善巧方便之彼共有十種故。其三界限，從第八地乃於最後心有之。已說能表相圓滿加行之十一法也。

གཉིས་པ་རྩེ་སྦྱོར་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་སྟོན་པར། དེ་ཡི་རྟགས་དང་རྣམ་འཕེལ་དང་། །ནས། རྩེ་མོའི་མངོན་རྟོགས། ཞེས་གསུངས། རྩེ་སྦྱོར་མཚོན་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དྲོད་རྩེ་སྦྱོར། རྩེ་མོའི་རྩེ་སྦྱོར། བཟོད་པའི་རྩེ་སྦྱོར། ཆོས་མཆོག་གི་རྩེ་སྦྱོར། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར། བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

丁二，表頂加行之八法「此相及增長」乃至「是為頂現觀。」此有能表頂現觀之八法者，即煖頂加行，頂頂加，忍頂加行，世第一法頂加行，見道頂加行，修道頂加行，無間道頂加行，及所破顛倒成就共有八種故。

དང་པོ་དྲོད་རྩེ་སྦྱོར་སྟོན་པར། རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །ནས། རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས། དྲོད་རྩེ་སྦྱོར་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་སོགས་དེའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་གང་རུང་ཐོབ་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་དཔའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དེ། དྲོད་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་དྲོད་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་དྲོད་ན་ཡོད།

第一，演說煖頂加行，「夢亦于諸法，許為十二相。」於頂加行分為三種，初者，獲得夢中亦見一切諸法如夢等之十二相隨一之部分方面菩薩之順抉擇分，是煖頂加行之性相。其次，分有煖下中上三品。界限煖位有之。

གཉིས་པ་རྩེ་མོའི་རྩེ་སྦྱོར་སྟོན་པར། འཛམ་བུ་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་སྙེད། །ནས། རྣལ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། རྩེ་མོའི་རྩེ་སྦྱོར་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཚང་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་པ་དེ། རྩེ་མོའི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོ་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། རྩེ་མོའི་རྩེ་སྦྱོར་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོ་ན་ཡོད།

第二，演說頂頂加行，「盡贍部有情」乃至「說十八增長。」於頂頂加行中分為三種，初者，具有福德相增長之住種類大乘第二順抉擇分，是頂頂加行之性相。彼與大乘加行道頂位為同義。其次，分有頂頂加行下中上三品。其三界限，大乘加行道頂位中有之。

གསུམ་པ་བཟོད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་སྟོན་པར། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ནས། བརྟན་པ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས། བཟོད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་གཞན་དོན་ལ་མི་ཕྱེད་པའི་ཐབས་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པ་དེ། བཟོད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་དོན་གཅིག །རྩེ་སྦྱོར་སྔ་མ་གཉིས་ལའང་འདི་ལྟར་སེམས་དཔའི་མ་སྦྱར་ནའང་རུང་སྟེ། ཐེག་དམན་ལ་དེ་འདྲའི་སྦྱོར་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་དོགས་པ་སེལ་སླ་ཆེད་དུ་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཟོད་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ། །

第三，演說忍頂加行，「由三智諸法」乃至「是名為堅穩。」忍頂加行中分為三種，初者，隨順三智圓滿之慧及獲得不壞利他方便堅穩之第三順抉擇分，是忍頂加行之性相，彼與大乘加行道忍位為同義，於前二種頂加行如此亦可不結合菩薩者，以小乘無同彼之頂加行故，其若如是，結合是為易除疑難故。其次，分有大乘忍位下中上三品。其三界限，如大乘加行道忍位也。

བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་གི་རྩེ་སྦྱོར་སྟོན་པར། གླིང་བཞི་པ་དང་སྟོང་དག་དང་། །ནས། ཏིང་འཛིན་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཆོས་མཆོག་གི་རྩེ་སྦྱོར་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་སྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པས་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པ་དེ། ཆོས་མཆོག་གི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དང་འདྲ།

第四，演說世第一法之加行，「四洲及小千」乃至「宣說三摩地。」於世第一法中分為三種。初者，以具能生見道功能之無邊三摩地而獲得心遍住之第四順抉擇分，是世第一法頂加行之性相。其次，分有大乘加行道世第一法下中上三品。其三界限，與大乘加行道世第一法相同。

ལྔ་པ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་སྟོན་པར། འཇུག་པ་དང་ནི་ལྡོག་པ་ལ། །ནས། བསྟུས་པ་དེ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་མཉམ་རྗེས་གཉིས་དང་། སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་མཐོང་སྤང་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བཞི་དང་། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་འདྲའོ། །

第五，演說見道頂加行，「趣入及退還」乃至「是此中見道。」於見道中分為三種。初者，作見道見斷諦實執對治部分方面之大乘諦現觀，是見道頂加行之性相，彼與大乘見道為同義。其次分類，就根本及後得有二種，以所斷門見斷四種分別之對治故見道頂加行有四種，于根本智時智忍有十六種。其三界限，與大乘見道相同。

དྲུག་པ་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་སྟོན་པར། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། །ནས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཞན་རྣམ་པ་དགུ །ཞེས་གསུངས། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་སྒོམ་སྤང་རྣམ་རྟོག་སྐོར་དགུའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐོར་དགུ་དང་། སྒོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐོར་དགུ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ཡོད།

第六，演說修道頂加行，「滅定等九定」乃至「其餘九違品。」于修道頂加行中分為三種。初者，以極轉攝修三智之慧所攝並作修斷分別對治部分方面之大乘隨現觀，是修道頂加行之性相。其次分類，修斷分別對治九品之親對治無間道有九種，及修道解脫有九種。其三界限，從初地乃至十地間有之。

བདུན་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་སྟོན་པར། སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་བོ་ཞན་ཐོས་དང་། །ནས། བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། །ཞེས་གསུངས། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་རང་འབྲས་རྣམ་མཁྱེན་བར་མ་ཆད་པར་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་བཞི་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་རྒྱུན་མཐའ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

第七，演說無間道之頂加行，「安立三千生」乃至「證一切相智。」於無間道中分性相、分類及界限三種。初者，極轉攝修三智自果一切相智無間親生之菩薩究竟瑜伽，是無間加行之性相，彼與最後相續智為同義。其次分類，有四種剎那加行。其三界限，唯最後心有之。

བརྒྱད་པ་བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་སྟོན་པར། དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། །ནས། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དག་ཏུ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས། བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་འདུ་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་གང་རུང་དེ། བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

第八，演說所破顛倒成就，「於所緣證成」乃至「說為十六種。」所破顛倒成就中分性相、分類及界限三種。初者，執二諦體性不可攝為一之種子及現前隨一，是所破顛倒成就之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། ལམ་བསྒོམས་པའི་དམིགས་པ་མི་རུང་སྙམ་པ་དང་། རྣམ་པ་མི་རུང་སྙམ་པ་གཉིས་དང་། ལམ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་མི་རུང་སྙམ་པ་དང་། གཞིའི་དོན་དམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་སུན་འབྱིན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྒོས་དོན་དམ་སུན་འབྱིན་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་དང་། སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་སྦྱིན་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཅིག་དང་། སྤྱོད་པའི་རྟེན་སངས་རྒྱས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་།

其次，分之有十六種者，即不可想修道之所緣及不可想行相二種，不可想修道之果，於處勝義方面破除世俗及於世俗方面破除勝義之諍二種，行持體性就應不合理為佈施等之失有一種，行持所依就應不合理為佛之失，

ཆོས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། དགེ་འདུན་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གསུམ་དང་། སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་ཐབས་མཁས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། མངོན་རྟོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཉིས་དང་། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཅིག་དང་། སྤང་གཉེན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཅིག་དང་། བསྒོམ་བྱ་རང་སྤྱི་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཅིག་དང་། སྒོམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

就應不合理為法之失及就應不合理為僧之失有三種，行持差別就應不合理為善巧方便之失，就應不合理為現證之失及就應不合理為彼所破分別之失有二種，就應不合理為道之體性之失有一種，就應不合理為斷除對治分類之失有一種，所修就應不合理為自共相之失有一種，及就應不合理為修習之失有一種共有十六種故。

དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ནི་ལོག་སྒྲུབ་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་སྒྲ་ནི་ཕལ་བའོ། །ཡང་ལོག་སྒྲུབ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན་རྟོག་པ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས། བདེན་གཉིས་གང་རུང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཅིག་ཤོས་སུན་འབྱིན་པའི་ཞེན་རིག་དེ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། བདེན་གཉིས་གང་རུང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཅིག་ཤོས་སུན་འབྱིན་པའི་རྩོད་ངག་དེ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དག་བསྡུ་ན་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་ལྐན་ཀའི་རྩོད་པ་དང་། དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ལྐན་ཀའི་རྩོད་པ་གཉིས་སུ་འདུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཡོད་དེ། ས་བོན་ཡང་དེར་བཤད་པས་སྒོམ་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩེ་སྦྱོར་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

如是執著之邪分別是真顛倒成就，而引出如是過失之聲為一般也。然顛倒成就以聲詮分之則有分別及能詮聲二種，以作二諦隨一因相而後破除一分之耽著了別，是初者之性相；以作二諦隨一因相而後破除一分之諍語，是後者之性相。若攝彼等，攝為有世俗門之答辯，及有勝義門之答辯二種也。其三界限，從未入道乃至未淨七地有者，亦說種子為彼，以有修斷故。已說能表頂加行之八法也。

གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་སྟོན་པར། མཐར་གྱིས་པ། །རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ། ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས་དེ་ལན་ལག་གི་སྒོས་རྒྱས་པར་སྟོན་པར། སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །ནས། མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། བཅུ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དྲུག་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས་གཏོང་བ་ལྷ་བླ་མ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དྲུག་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྟོགས་ཀྱི་བར་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ནས་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་སྔ་རོལ་བར་དུ་ཡོད། །

丁三，表漸次加行之十三法略示此漸次謂十三種，而後廣示彼支分門，「佈施至般若」乃至「許為漸次行。」漸次加行中分有性相、分類及界限三種。初者，以此三智行相有次第修習慧所攝之菩薩瑜伽，是漸次加行之性相。其次，分有十三種者，從佈施乃至般若間有六種，隨念佛、法、僧、戒、捨及尊重有六種，及通達無自性共有十三種故。其三界限，從資糧道乃至剎那加行前有之。

བཞི་པ་སྐད་གཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །ཅེས་མདོར་བསྟན་ནས། རྒྱས་བར་སྟོན་པར། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་། །ནས། དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་དོན། ས་མཚམས་བཞི།

丁四，表剎那加行之四法略示「剎那證菩提。」而後廣示「施等一一中」乃至「諸法無二性。」剎那加行中分性相、分類、聲義及界限四種。

དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གོམས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དང་། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་གསུམ་དོན་གཅིག་ལ་འཕགས་ཡུལ་ནའང་འདོད་ཚུལ་མང་ངོ་། །

初者，獲得堅固修習三智行相之菩薩究竟瑜伽，是剎那加行之性相，剎那加行最後相續智，及無間頂加行三者為同義，然印度有眾多種許也。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་ བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྦྱོར་དང་

其次，體一相異而有四者，即非異熟之剎那加行，異熟之剎那加行，無相之剎那加行，及無二之剎那加行共有種四故。

དང་པོ་སྟོན་པར། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་། །ནས། རྫོགས་པ་འདི་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

演說第一，「施等一一中」乃至「一剎那智德。」從非異熟之無漏施乃至八十種相好之間功德種類於一剎那中能現作之菩薩究竟瑜伽，是非熟剎那加行之性相

མ་དག་ས་བདུན་དུ་སྒོམ་གྱི་ནུས་པ་ལྷུན་འགྲུབ་མ་སྨིན་པས་དེའི་ཡུལ་གྱི་ལྡོག་ཆས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་སེང་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་བཞི་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྣང་ལས། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་ཉེ་བའི་ངོར་ལྡོག་པས་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཞིར་ཇི་ལྟར་བསྟན་པར་མཛད་པས་སོ། །ཞེས་དང་། གསེར་འཕྲེང་ལས། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དམ་ལྡོག་པས་ཕྱེ་ན། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ལྡོག་འཚམས་མི་འདྲ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཞེས་སོ། །

以七不淨地修習功能尚未任運成熟，故是從彼境相狀顯示者，是聖者獅子賢及宗喀巴父子四家之意趣故。《莊嚴光明釋》云：「于此所化眾生近前就以相狀分之有四種，故作是說。」《金鬘疏》云：「於彼剎那加行中是以性相及相狀分之。」及《心要疏》亦說：「以此不同相之性相，而為體性一而相狀異有四種也。」

གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་སྟོན་པར། གང་ཚེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ནས། དེ་ཚེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡེ་ཤེས། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱིན་སོགས་ནས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

其次，演說異熟剎那加行，「若時起異熟」乃至「即一剎那智。」異熟無漏施等乃至八十相好之間功德種類于一剎那時能現作之菩薩究竟瑜伽，是異熟剎那加行之性相。

འདིའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ལྡོག་པས་བཤད་དེ། ཉི་སྣང་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད། ཅེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྐད་ཅིག་མ་བཞིའི་དང་པོ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་རྩོལ་བས་སྒྲུབ་པས་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མིན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉི་སྣང་གི་གནས་སྐབས་ལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་རྣམ་པར་མ་སྨིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤུགས་ལ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་རྣམ་པར་སྨིན་ཚུལ་ཡང་གོ་ནུས་པའི་ཕྱིར།

此異熟以第八地以上之境相狀所解說者，《二萬頌光明釋》云：「以異熟法性，分位無漏一切諸法。」及《心要疏》云：「四剎那之初者，第七地以下若以精勤修習能現起非異熟無漏之一切諸法。」此應遍者，于《二萬頌光明釋》之段落中，《心要疏》解釋為第七地以下為非異熟故，由力能知第八地以上異熟之理故。

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་སྟོན་པར། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་སྤྱོད་པ་ཡིས། །ནས། སྐད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་གིས་རྟོགས། ཞེས་གསུངས། སྦྱིན་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

第三，演說無相之剎那加行，「由佈施等行」乃至「諸法無相性。」一剎那現證施等一切法為諦實空之部分方面之菩薩究竟瑜伽，是無相剎那加行之性相。

བཞི་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་སྟོན་པར། རྨི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། །ནས། དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

第四，演說無二之剎那加行，「如夢與能見」乃至「諸法無相性。」一剎那能現證一切法能取所取異體不成就之部分方面之菩薩究竟瑜伽，是無二剎那加行之性相。

གསུམ་པ་ནི། དུས་མཐའི་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྦྱིན་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་ཕྱོགས་པར་མ་འཁྲུལ་བའམ། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཨ་བྷི་ས་མ་ཡའི། ཨ་བྷི་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། ས་མ་ཡང་དག་པ་སྟེ་དྲི་མ་ཟད་པས་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། ཨ་ཡ་རྟོགས་པ་དང་གཞལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

其三，若于時邊際成事一剎那中無謬現證或真實通達施等，名以一剎那現證者，于時邊際一剎那間阿毗三昧耶之阿毗現前，三昧耶清淨以盡污染故無錯亂，及阿耶是通達與所量義故。

ཉི་སྣང་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ནི་མངོན་དུ་རྟོགས་པའམ་ས་མ་ཡི་སྒྲ་ནི་ངེས་པར་མངོན་པར་བརྗོད་པའོ། །ཨ་ཡ་ནི་རྟོགས་པ་ལའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། བཞི་ཀའི་ས་མཚམས་རྒྱུན་མཐའ་ཁོ་ནར་ཡོད། སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

《二萬頌光明釋》云：「云何現觀義？宣說現前，現證或三昧之聲為決定現前，阿耶是通達也。」其四四種界限，唯最後心有之。

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་སྟོན་པར། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ནས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས། ཚོགས་གཉིས་བསགས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད།

丙三，解說能表法身之四法「能仁自性身」乃至「有二十七種。」以已集二資糧所得之究竟功德，是果法身之性相。

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཞི་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྲུལ་པ་ནི། །ཆོས་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བརྗོད། །ཅེས་སོ། །ཆོས་སྐུ་ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡང་བསྟན་ཏོ། །

彼中分有四種，即自性法身，智法身，報身及化身四種故。「自性圓滿報，如是餘化身，法身並事業，四相正宣說。」以說法身亦示智法身也。

དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་སྟོན་པར། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ནས། དེ་དག་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། རང་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་གཉིས་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

第一，演說自性法身，「能仁自性身」乃至「彼自性為相。」此中分有性相，分類及界限三種。初者，具有自性清淨及客塵清淨二種之究竟界，是自性法身之性相。其次，有已成為是自己之自性清淨部分之自性法身及已成為是自己之客塵清淨部分之自性法身二種。其三界限，唯佛地有之。

གཉིས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་སྟོན་པར། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། །ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཅིག །

第二，演說智法身，「至菩提無量」乃至「說名為法身。」此中分有性相、分類及界限三種。初者，觀待如所有及盡所有而究竟見之智，是智法身之性相。此與一切相智為同義。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སྡེ་ཚན་དང་པོ་དང་། དེའི་ཚད་མེད་བཞི་སྡེ་ཚན་གཉིས་པ་དང་། དེའི་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་སྡེ་ཚན་གསུམ་པ་དང་། དེའི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་དང་། དེའི་ཟད་པར་བཅུ་སྡེ་ཚན་ལྔ་པ་དང་།

其次分類，即佛地有二十一聚無漏智者，第一聚是佛地之三十七菩提分，第二聚是彼之四無量，第三聚是彼之八解脫，第四聚是彼之九次第定，第五聚是彼之十遍處，

དེའི་ཟིལ་གནོན་བརྒྱད་སྡེ་ཚན་དྲུག་པ་དང་། དེའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྡེ་ཚན་བདུན་པ་དང་། དེའི་སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་སྡེ་ཚན་བརྒྱད་པ་དང་། དེའི་མངོན་ཤེས་དྲུག་སྡེ་ཚན་དགུ་པ་དང་། དེའི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་སྡེ་ཚན་བཅུ་པ་དང་།

第六聚是彼之八勝處，第七聚是彼之無諍三摩地，第八聚是彼之住願智，第九聚是彼之六神通，第十聚是彼之四無礙解，

དེའི་ལུས་སོགས་དག་པ་བཞི་སྡེ་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ་དང་། དེའི་དབང་བཅུ་སྡེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ་དང་། དེའི་སྟོབས་བཅུ་སྡེ་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། དེའི་མི་འཇིགས་པ་བཞི་སྡེ་ཚན་བཅུ་བཞི་པ་དང་། དེའི་བསྲུང་བ་མེད་པ་གསུམ་སྡེ་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ་དང་། དེའི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་སྡེ་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ་དང་། དེའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བསྙེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་སྡེ་ཚན་བཅུ་བདུན་པ་དང་།

第十一聚是彼之身等四清淨，第十二聚是彼之十自在，第十三聚是彼之十力，第十四聚是彼之四無畏，第十五聚是彼之三不護，第十六聚是彼之三念住，第十七聚是彼之作眾生利而無忘失法性，

དེའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་སྡེ་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པ་དང་། དེའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ་སྡེ་ཚན་བཅུ་དགུ་པ་དང་། དེའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤུ་པ་དང་། དེའི་མཁྱེན་གསུམ་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

第十八聚是彼之真實永害三門習氣，第十九聚是彼之大悲諸眾生，第二十聚是彼之十八不共法，及第二十一聚是彼之三智故。其三界限，唯佛地有之。

གསུམ་པ་ལོངས་སྐུ་སྟོན་པར། མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། །ནས། ཐུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། ངེས་པ་ལྔའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐུ་དེ། ལོངས་སྐུའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། སྒྲས་བརྗོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན་ལོངས་སྐུ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་འོག་མིན་གྱི་ལོངས་སྐུ་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དང་འོག་མིན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་དོན་གཅིག །གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་གནས་འོག་མིན་ཁོ་ནར་ཡོད་པའོ། །

第三，演說報身，「許三十二相」乃至「名佛受用身。」此中分有性相、分類及界限三種。初者，具五決定部分方面之身，是報身之性相。其次，以聲詮分之有大小二種報身，初者與色究竟之報身為同義，次者與色究竟化身為同義。其三界限，唯佛地及色究竟有之。

བཞི་པ་སྤྲུལ་སྐུ་སྟོན་པར། གང་གིས་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་པར། །ནས། ཐུབ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱུན་མི་འཆད། །ཅེས་གསུངས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ངེས་པ་ལྔ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་གཟུགས་སྐུ་མཐར་ཐུག་དེ། སྤྲུལ་སྐུའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ལོངས་སྐུས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་གཉིས་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་བཟོ་བ་སྤྲུལ་སྐུ། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང་གསུམ་ཡོད།

第四演說化身，「若乃至三有」乃至「佛化身無斷。」此中分有性相及分類二種。初者，不具五決定部分方面之究竟色身，是化身之性相。彼與報身所化之身為同義。其次分有，工巧化身，隨類化身及殊勝化身三種。

སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྟོན་པར། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའི། །ནས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། འཇུག་ཚུལ། ཡུན་ཚད་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བདག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

演說佛之事業，「如是盡生死」乃至「有二十七種。」佛事業中分有性相，分類、界限、趣入之理及時量五種。初者，從自因一切相智之增上緣中出生之白淨功德，是佛事業之性相。

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་ཉེར་བདུན་ཡོད་དེ། འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་ལ་འགོད་པ་ནས། མྱང་འདས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བར་ཉེར་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

其次分有二七種者，謂安立一切眾生於寂滅業乃至安立於涅槃業之間有二十七種故。其三界限，從未入道乃至佛地有之。

བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཚམ་པར་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བ། ཆུ་བོ་བཞིན་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་རླབས་བཞིན་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བཞིན་དུ་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

其四，佛之事業於所化相續趣入之理有無邊者，契合各各善緣，身語意事業猶如虛空廣大，猶如河流相續不斷，猶如大海不超時間，猶如如意樹及猶如如意珠無功用任運趣入故。

ལྔ་པ་ནི། ཡུན་ཚད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར་དུ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སྣ་ཚོགས་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའི། །ལས་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

其五時量，佛之事業是相續不斷者，謂輪迴未空之際，於所化相續上作種種趣入相續不斷事業故。根本頌云：「如是盡生死，此事業無斷。」

སྨྲས་པ། རྒྱལ་ཡུམ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལེགས་བཤད་ཀྱི། །རླབས་ལྡན་སྦྱོར་བཞིས་ཕྱོགས་བཞིར་རབ་བཀང་བའི། །སྐུ་བཞིའི་བང་རིམ་མཛེ་བའི་ལྷུན་པོའི་རྩེར། །མཁྱེན་གསུམ་དབང་པོ་སུམ་རྩེན་རོལ་འདི་མཚར། །

偈云：佛母寶源具善釋波浪，以四加行充滿于四方，四身階梯次妙高須彌頂，三智自在三遊場稀有。

རྒྱུན་དུ་མཉམ་བཞག་འདབ་བརྒྱའི་གདན་བཅས་ཀྱང་། །རང་བཞིན་ཆོས་ལོངས་སྤྲུལ་སྐུའི་ཞལ་བཞི་ལས། །ཆོས་ཀྱི་གསེར་འཁོར་བསྐོར་བའི་བཅུ་གཉིས་སྤྱན། །འགྲོ་ལ་རྩོལ་མཛད་ཚངས་པ་མཆོག་དེས་སྐྱོངས། །

具有等持相續百瓣座，從其自性法報化身四，真容、轉法金輪十二眼，以勝梵行勤作救眾生。

ལྷག་བསམ་ས་སྲུང་སྟེང་ན་ཝོ་འཕྲུང་གི །དགག་སྒྲུབ་རྩེ་བརྒྱས་ལོག་སྒྲུབ་ལྷ་མིན་མངལ། །མ་ལུས་ཅིག་ཆར་ལྷུང་མཛད་སྤྱན་སྟོང་ཅན། །ཤེར་ཕྱིན་ལྷ་དབང་དུས་ཀུན་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

若于增上意樂護地上，飲乳破立百股頓摧墮，一切邪行非天胎、千眼，智度帝釋一切時勝利。

དངོས་བརྒྱད་བདུན་ཅུའི་དོན་ཀུན་ཆེས་གསལ་བའི། །ལེགས་བཤད་མི་ཕམ་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་འདི། །ཐུབ་བསྟན་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་པའི་ཆེད་བསྒྲུབ་པའི། །འགྲོ་བའི་ལམ་བཟང་སྣང་བ་འབར་གྱུར་ཅིག །

廣顯八事七十一切義，善釋不敗尊重此口授，為令佛教於十方廣增，惟願熾起眾生妙道光。

དེ་སྐད་སྨྲས་པ་མང་ཐོས་འཇམ་དབྱངས་ཞལ། །བཞད་པ་རབ་རྒྱས་འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེ་ཡིས། །དགའ་བ་བརྒྱ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས་གླིང་། །བཀྲ་ཤིས་ཀུན་ནས་འཁྱིལ་བར་སྦྱར་བ་དགེ །

如是解說多聞妙音笑，最極圓滿無怖畏金剛，是足百喜說修盛滿洲，吉祥一切右旋處善哉！

ཐའི་ཝན་བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་ཆོས་གླིང་གི་སློབ་དེབ་ལ་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་དགེ་བཤེས་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་བོད་རྒྱ་ཤན་སྦྱར་གྱི་སྒྲིགས་སྒྲོར་བྱས་པའི་མཐུས་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། འགྲོ་བ་བདེ་བའི་རྒྱུ་རུ་བསྔོ།

此次應台灣彌勒大覺佛學會課程所需，由格西成來嘉措編輯「善說八事七十義之建立不敗尊重之言教」藏漢對照教科本。願以此迴向聖教正法恆久流長，利益眾生一切安樂。

勝菩提心極珍貴
諸未生者令生起
令已發者不衰退
輾轉增上恆滋長

台灣彌勒大覺佛學會

新店區寶強路 3 號 2 樓

電話：02-29153396